T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

Tez Yöneticisi
Doç. Dr. İsa SAĞIROĞLU

SPOR TESİSİ ÜYELERİNİN SPORA KATILIM MOTİVASYONU İLE ÖZ YETERLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

DUYGU AKYILDIRIM

Referans no: 10604589

EDİRNE-2024

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

Tez Yöneticisi
Doç. Dr. İsa SAĞIROĞLU

SPOR TESİSİ ÜYELERİNİN SPORA KATILIM MOTİVASYONU İLE ÖZ YETERLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

DUYGU AKYILDIRIM

Destekleyen Kurum:

EDİRNE-2024

İÇİNDEKİLER

ETİK BEYAN ..... **i**

İHAF ..... **ii**

TEŞEKKÜR ..... **iii**

SİMGE VE KISALTMALAR ..... **iv**

ÖZET ..... **v**

ABSTRACT ..... **vi**

1.GİRİŞ VE AMAÇ **1**

1.1.Hipotez **2**

1.2.Araştırmanın Önemi **3**

2.GENEL BİLGİLER **2**

2.1.Motivasyon **4**

2.2.Motivasyonsuzluk **6**

2.3.Sporda Motivasyon **6**

2.3.1.Spora Katılım Motivasyonu **7**

2.4.Motivasyonu Etkileyen Faktörler **8**

2.4.1.Motivasyon ve İhtiyaçlar **8**

2.4.2.Motivasyon ve Amaçlar **8**

2.4.3.Motivasyon ve Uyarılma **9**

2.5.Yeterlik **9**

2.5.1.Öz Yeterlik **10**

2.5.2.Öz Yeterlik Algısının Oluşumu **12**

2.5.3.Öz Yeterliğin Boyutları **12**

2.5.4.Öz Yeterlik ve Spor İlişkisi **13**

2.5.5.Öz Yeterlik ve Motivasyon Arasındaki İlişi ile İlgili Yapılan Araştırmalar **14**

2.6.Spor Tesislerinin Tanımı ve Önemi **16**

2.6.1.Kurumlara Göre Spor Tesisleri **17**

3.GEREÇ VE YÖNTEMLER **18**

3.1.Araştırma Modeli **18**

3.2.Araştırma Grubu **18**

3.3.Verilein Toplanması **19**

3.4.Ölçülerin Araçları **19**

3.4.1.Kişisel Bilgi Formu **19**

3.4.2.Genel Öz Yeterlik **19**

3.4.3.Spora Katılım Motivasyon Ölçeği **20**

3.5.İstatistiksel Analiz **20**

4.BULGULAR **21**

5.TARTIŞMA **38**

KAYNAKLAR **50**

EKLER ..... **I**

ÖZGEÇMİŞ ..... **VI**

BENZERLİK RAPORU VII

ETİK BEYAN

"Spor Tesisi Üyelerinin Spora Katılım Motivasyonları ile Öz Yeterlikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" adlı bana ait olan tez çalışmamın bütün aşamalarında etik dışı davranışımın olmadığını, bütün verileri ve bilgileri akademik ve etik kurallar içerisinde elde ettiğimi, verilerde ve sonuçlarda herhangi bir tahrifat yapmadığımı, tezimin yazımında yapay zeka yazılımları kullanmadığımı, diğer kaynaklardan elde ettiğim bilgi ve yorumlara tezimde uygun şekilde kaynak gösterdiğimi ve kaynaklar bölümünde yer verdiğimi, patent ve telif haklarını ihlal edici herhangi bir davranışımın olmadığı beyan ederim.

Duygu AKYILDIRIM

İmza

ITHAF

“Annem Aynur BAYAT’a / Babam Ali BAYAT’a / Eşim Muharrem AKYILDIRIM’a / Kızlarım Alya, Lina ve Lara AKYILDIRIM’a/ bu yolda beni en çok motive eden Kardeşim Derya KEZER’e ve tabi ki bilgisini,tecrübesini benden esirgemeyen Hocam Doç. Dr. İsa SAĞIROĞLU’na ithaf ediyorum.

TEŞEKKÜR

‘Spor Tesisi Üyelerinin Spora Katılım Motivasyonları İle Öz Yeterlikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi’ konulu yüksek lisans çalışmamda; rehberlik ve öncülüğünü hep yanımda hissettiğim, bilgisi, tecrübesi, samimiyeti ve tüm içtenliğiyle çalışmama ilham olan tez danışmanım Doç. Dr. İsa SAĞIROĞLU’na, tüm imkanlarıyla çalışmama destek olan antrenör arkadaşlarıma ve İstanbul İl’i Avrupa yakası tesislerini kullanan üyelerimize teşekkürlerimi sunarım.

SİMGE VE KISALTMALAR

GSGM **:** Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü

TSK **:** Türk Silahlı Kuvvetleri

MEB **:** Milli Eğitim Bakanlığı

ÖZET

"Spor Tesisi Üyelerinin Spora Katılım Motivasyonları ile Öz Yeterlikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Edirne, 2024.

Bu araştırma, spor tesisi üyelerinin spora katılım motivasyonları ile öz yeterlikleri düzeylerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada nicel modellerden ilişkisel tarama deseni kullanılmıştır. Katılımcıların değerlendirmesinde demografik bilgi formu, genel öz yeterlik ve spora katılım motivasyon ölçekleri kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizi için öncelikle normallik testi uygulanmıştır. Verilerin normal dağılım göstermediği saptanmıştır. Bu nedenle ikili grup karşılaştırmalarında Mann Whitney U testi, ikiden fazla grup karşılaştırmalarında Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Kruskal Wallis testinde farklılık bulunduğunda, değişkenler arasındaki farkı belirlemek için Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek için Spearman Rho korelasyon testi kullanılmıştır. Yaş grupları, cinsiyet, anne eğitim, baba eğitim, spor yaşı, branşlarına göre öz yeterlik performansları arasında anlamlı farklılık bulunurken ($p<0,05$), eğitim durumu, gelir durumu ve haftalık aktivite düzeyleri arasında farlılık bulunamamıştır ($p >0,05$). Spora katılım motivasyonu ile birlikte değerlendirildiğinde yaş grupları, cinsiyet, anne eğitim, baba eğitim, spor yaşı, spor branşı, eğitim durumu, gelir durumu ve haftalık aktivite düzeylerinde anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Ayrıca, motivasyon ve öz yeterlik toplam skorları arasında anlamlı düzeyde bir ilişki bulunmuştur ($p<0,05$). Öz yeterlik Başlama alt boyutunun Motivasyon Başarı, Arkadaş ve Yarışma alt boyutları ile anlamlı düzeyde bir ilişki olduğu bulunmuştur ($p<0,05$). Yılmama alt boyutunun fiziksel uygunluk, arkadaş, beceri gelişimi ve aktif olma alt boyutları ile bir ilişki olduğu bulunmuştur ($p<0,05$). Elde edilen bulgulara göre, spora katılım motivasyonu arttıkça, bireylerin öz yeterlik düzeylerinin arttığı söylenebilir.

Anahtar kelimeler: öz yeterlik, spora katılım motivasyonu, egzersiz, spor alışkanlığı

ABSTRACT

"Examination of the Relationship Between Exercise Facility Members' Motivations for Participation in Sports and Their Self-Efficacy" Trakya University Institute of Health Sciences, Department of Physical Education and Sports, Master's Thesis, Edirne, 2024.

This research aims to determine the relationship between exercise facility members' motivation for sports participation and their levels of self-efficacy. A relational survey design using quantitative models was employed in the study. The evaluation of participants included a demographic information form, general self-efficacy scale, and sports participation motivation scales. Firstly, a normality test was applied to analyze the obtained data. It was determined that the data did not exhibit a normal distribution. Therefore, the Mann Whitney U test was used for binary group comparisons, and the Kruskal Wallis test was used for comparisons involving more than two groups. When a difference was found in the Kruskal Wallis test, the Mann Whitney U test was employed to identify the difference between variables. Spearman Rho correlation test was used to determine the relationship between variables. Significant differences were found in self-efficacy performances based on age groups, gender, maternal education, paternal education, sports age, and sports branches ($p < 0.05$), while no significant differences were found in education status, income status, and weekly activity levels ($p > 0.05$). When evaluated with sports participation motivation, significant differences were found in age groups, gender, maternal education, paternal education, sports age, sports branch, education status, income status, and weekly activity levels ($p < 0.05$). Additionally, a significant relationship was found between motivation and self-efficacy total scores ($p < 0.05$). There was a significant relationship between the "Motivation Achievement" and "Friends and Competition" sub-dimensions of the self-efficacy "Starting" sub-dimension ($p < 0.05$). The "Persistence" sub-dimension showed a relationship with the sub-dimensions of physical fitness, friends, skill development, and being active ($p < 0.05$). According to the findings, it can be said that as sports participation motivation increases, individuals' levels of self-efficacy also increase.

Keywords: self-efficacy, sports participation motivation, exercise, sports habit

1. GIRIŞ VE AMAÇ

Küreselleşmenin etkisiyle dünya genelindeki ekonomik ve sosyal değişimler, bireyleri stresle baş başa bırakmaktadır. Bireylerin stres durumlarını en iyi yönetme biçimlerinden biri de spora katılımdır. Spora katılım kavramı, egzersiz psikolojisinde, kişileri fiziksel etkinliklere girme şansı verebilmektir (1). Günümüzde spora katılım ile yapılan çalışmalarda, çoğunluğun çocukları ve gençleri yarışma odaklı olduğu görülmüştür (2). İnsanları spora iten nedenleri bulmak ve bu nedenleri kendi içerisinde kategorileştirerek etkinliğe dahil etmek planlamıştır (3).

Günümüzde kişilerin her birinin farklı bir sebepten dolayı spora katıldığı görülmektedir (4). Spora katılımın ne kadar önemli bir motivasyon işlevi olduğu bilinmektedir. Bir birey, katıldığı spor dalında hissettiği aidiyet duygusu arttıkça, spor yapmaya olan motivasyonu da aynı oranda yükselir. Bu sebepten dolayı kişiler arası spora katılım motivasyonları değişkenlik gösterebilmektedir (5). Spora katılım sağlayan bireylerin fiziksel performansları üzerindeki en önemli belirteçlerden biri de sporcunun motivasyonudur. Bundan dolayı antrenör ile spor psikologlarının işbirliği içerisinde olması gerekmektedir. Çünkü bu süreçte sporcuyu anlayabilmek ve hedefe yönlendirmek zor bir süreçtir (6).

Gelişmekte olan bir çağda, teknolojiyle beraber sürekli öğrenen, üreten bireylerin, karşılaştıkları zorluklarda duruma göre en uygun olanı tercih etme yetisine sahip bireyler yetiştirmek günümüzde önem kazanmıştır. Bilişsel olarak kendini geliştiren bireylerin, zorluklarla karşılaştıklarında kendi potansiyellerini ortaya çıkarıp, kendilerine özgü yöntemlerle çözebildikleri görülmektedir. Bir davranışı benimsemede öz yeterlik algısının önemi oldukça fazladır. Çünkü davranışın başlangıç ve değişim süreci, davranışı benimsemede önemli bir rol oynamaktadır (7). Öz yeterlik temelde bireyin karşılaştığı zor bir durum ile mücadele çabası ve bu çabayı ne kadar sergileyebildiği olarak tanımlanabilir. Spor, günümüzde insanlara boş zamanlarını etkili bir şekilde değerlendirme fırsatı sunmanın yanı sıra eğlenceli ve motivasyon artırıcı bir etkinlik haline gelmiştir. Kendine özgü içeriği bulunan spor, hem fizyolojik hem de biyolojik bir olgudur (8). Bu iki olgunun yanı sıra bireyin öz yeterliğini geliştirebilmesi için iç ve dış motivasyona da ihtiyaç duyulmaktadır (9).

Günümüz insanı sürekli değişeme uğrayan hayat koşullarına inat yaşamlarını kendi denetimleri altına almaya çalışmışlardır. Bu süreçte karşılarına çıkmasını istemedikleri

olayların önüne set koyarak engellemişler ve kontrol altına alarak geleceğe yönelik planlarını etkilemesine izin vermemişlerdir. Bu durumlar kişinin ileriyi görebilme yeteneğini de geliştirmektedir. Düşünmeyi ve plan yapmayı gerektiren bu yetenek tüm olumsuz olayların yaşanmamasını sağlamaktadır. Olumlu neticeler yaratabilmek ve olumsuz durumların önüne geçebilmek için öz denetimin olması ve geliştirilmesi gerekmektedir (10).

Bu araştırma, spora tesisi üyelerinin spora katılım motivasyonları ile öz yeterlikleri düzeylerini belirlemeyi hedeflemektedir. Bu çalışmanın bir başka amacı da, spora katılım motivasyonu ve öz yeterlik düzeylerinin alt boyutları ile çeşitli demografik değişkenler (cinsiyet, yaş, eğitim durumu, aile gelir durumu, anne ve baba eğitim durumu, spor aktif katılım sıklığı, kaç yıldır spor yaptığı, spor branşı) arasındaki farklılıkları incelemektir.

1.1. Hipotezler

1. Spor tesisi üyelerinin, yaş değişkeninin spora katılım motivasyonları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

2. Spor tesisi üyelerinin, cinsiyet değişkeninin spora katılım motivasyonları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

3. Spor tesisi üyelerinin, eğitim durumu değişkeninin spora katılım motivasyonları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

4. Spor tesisi üyelerinin, ailenin gelir durumu değişkeninin spora katılım motivasyonları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

5. Spor tesisi üyelerinin, anne eğitim durumu değişkeninin spora katılım motivasyonları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

6. Spor tesisi üyelerinin, baba eğitim durumu değişkeninin spora katılım motivasyonları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

7. Spor tesisi üyelerinin, spora aktif katılım sıklığı değişkeninin spora katılım motivasyonları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

8. Spora tesisi üyelerinin, spor branşı değişkeninin spora katılım motivasyonları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

9. Spor tesisi üyelerinin, kaç yıldır spor yaptığı değişkeninin spora katılım motivasyonları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

10. Spor tesisi üyelerinin, yaş değişkeninin öz yeterlikleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

11. Spor tesisi üyelerinin, cinsiyet değişkeninin öz yeterlikleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

12. Spor tesisi üyelerinin, eğitim durumu değişkeninin öz yeterlikleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

13. Spor tesisi üyelerinin, ailenin gelir durumu değişkeninin öz yeterlikleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

14. Spor tesisi üyelerinin, anne eğitim durumu değişkeninin öz yeterlikleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

15. Spor tesisi üyelerinin, baba eğitim durumu değişkeninin öz yeterlikleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

16. Spor tesisi üyelerinin, spora aktif katılım sıklığı değişkeninin öz yeterlikleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

17. Spora tesisi üyelerinin, spor branşı değişkeninin öz yeterlikleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

18. Spor tesisi üyelerinin, kaç yıldır spor yaptığı değişkeninin öz yeterlikleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

1.2. Araştırmanın Önemi

1. Çalışmamızdan elde edilen sonuçlarla, spora katılım motivasyonu ve öz yeterlilik alanında çalışan kişilere yeni bilgiler sunarak gelecekte yapılacak çalışmalara kaynak olması amaçlanmaktadır.

2. Spor tesisi üyelerinin spora katılım motivasyonunu artırmak ve genel öz yeterlik düzeylerini saptayıp, sportif ortamlarda oluşabilecek sorunların tespiti ve engellenmesi, spor tesislerine gelen bireylerin öz güven düzeylerini arttırıp başarılı bireylere dönüşmesine zemin hazırlayacaktır.

2. GENEL BILGILER

2.1. MOTİVASYON

Motivasyon sözcüğü latincede "movere" sözcüğünden türetilmiş harekete geçmek, eylemde bulunmak, teşvik etmek, özendirmek anlamlarına gelen bir terimdir (11). Bireyin yerine getirdiği iş ile ilgili neler hissettiği ve bireylere karşı nasıl bir davranış sergilediğiyle ilgili bir durumdur. Dilimizde " isteklendirme, teşvik edici, güdüleme, harekete geçirici" kelimelerine karşılık gelmektedir (12). Güdü davranışı yönlendiren, eylemde bulunmasını sağlayan itici unsurdur; bireyleri harekete geçiren bir güçtür.

Motivasyon bir ihtiyaç, davranışı amaca dönük olarak şekillendiren bir olgu şeklinde ifade etmekte doğru olacaktır. Kişinin harekete geçerek faaliyeti gerçekleştirebilecek itici gücü kullanabilmekteki temel unsur motivasyondur. Motivasyon, emeğe, sportif eyleme, eğitime ve savaşa yönelik olabilir. Motivasyon hedefe göre, davranışa göre ve bireye göre birden çok çeşitli kişilik özellikleri bulundurabilmektedir (13).

2.1.1. Motivasyon Türleri

Motivasyonun iki farklı şekilde sınıflandırılması vardır, bunlar içsel ve dışsal motivasyondur (14). Bireylerin motivasyon nedenleri arasında gereksinimleri, istekleri ve arzularını kapsayan içsel nedenler veya madalya, kupa, para gibi dışsal faktörler olabilir. İnsan davranışlarını etkileyen faktörlerin karmaşıklığı, motivasyon kavramını temel olarak içsel ve dışsal olmak üzere iki ana türe ayırmayı zorunlu kılmıştır (14).

İçsel motivasyon:

Bu motivasyonun temel kaynağı insanın kendi iç dünyasıdır. Bir davranışın içsel motivasyon ile oluşmasının temel kaynağı kişinin gereksinimleridir. Bireyin kendi gayretleriyle bir şekilde motive olmasıdır. Motivasyonu içsel nedenlerle gerçekleşen kişiler belirlenen işi gerçekleştirmek için kendi içerisinde bir istek duyarlar. Bu istek hislerini karşılayabilmek için kendi başlarına çözüm bulurlar (15). İki şekilde içsel motivasyon vardır. İlki zihinsel; kişinin nasıl çözümler bulacağını şemasında imgelemesidir. İkincisi ise fiziksel; bireyin ulaşmak istediği tarafa yönelik davranışını şekillendirmesidir. Yüksek içsel motivasyona sahip

bireylerin kendilerini yönlendirme ve yöneltme özellikleri de üst seviyededir. Kişinin davranışları üzerinde içsel motivasyonun etkisi bulunurken, dışsal motivasyonun herhangi bir etkisi olmayabilir. Yüksek içsel motivasyona sahip bireyler fikirlerini hayata geçirme konusunda daha hızlılardır (16).

Kişinin kendi kendini motive etmesi olayına içsel motivasyon denilmektedir (17). Bir etkinliğin yapılırken tatmin ve zevk için yapılmasıdır (18). Motivasyonu içsel kaynaklı olan bireyler kabiliyetli olmak için içsel bir ihtiyaç duymaktadırlar. Başarılı olabilmek için faaliyetlerini yönlendirebilme özelliğini bulundururlar (17). İçsel motive olan kişilerin amaçlarını gerçekleştirebilmek için çizdiği yolları bulunur. Bu bireyler hedeflerine erişebilmek amacıyla belirli şartları sağlamalıdır ;

- Kişinin kendine olan inancı
- Kendi içinde keşfetmediği becerilerini bulmak,
- Hayatı heyecanlı bir biçimde yaşamak
- Sürekli gelişmeye açık olmak, sabit kalmamak
- Fiziksel durumunun farkında olarak insanlar karşısında bunu kullanabilmek
- Başarılı bir karakteri bulunmak
- Etkili iletişim kurmak
- Endişe, korku şüphe, vb. olumsuzluklara karşı koyabilmek
- Gerginliği kontrol altına alabilme
- Başarısızlık karşısında sağlam durabilmek,
- Zamanı verimli kullanabilmek
- Bilinmeyenin peşinde koşmak, araştırmak ve değerlendirmek (19).

Bir atletin kendi iç dünyasından kaynaklanan içsel motivasyon, bilgi sahibi olma arzusuyla birleşerek kabiliyetlerini ve becerilerini geliştirmeye yönelir; bu, gerçekleştirmek istediği hedeflere ulaşmak için performansını kontrol ettiği ve yönlendirdiği bir motivasyon merkezini oluşturur (20).

Dışsal motivasyon:

Dışsal motivasyon, sporcuların çevresinden, antrenörlerden, öğretmenlerden veya yöneticilerden övgü almak, takdir edilmek, beğenilmek, olumsuz geribildirimlerden kaçınmak, başarı elde etmek, ego tatmin etmek gibi faktörlerden etkilenen bir motivasyon biçimidir. Sporcuların davranışları, öğretmenleri ve antrenörleri tarafından sağlanan ödüller, cezalar, pekiştireçler, çevresel etkenler ve cesaretlendirmelerle şekillenmektedir (15). Özellikle sporda dışsal güdülenme çok mühimdir nedeni ise sporda dış etmenler birey üzerinde çok fazla motivasyon ortaya çıkardığı gibi faaliyetlerden kazanılan cezalar veya ödüller kişi üzerinde motivasyonun etkisinin azalıp artmasına neden olmaktadır. Genel olarak, dıştan gelen uyarıcılar, içsel motivasyonu olumlu ya da olumsuz bir şekilde etkileyerek bireyin performansını ve motivasyon düzeyini etkilemektedir (21).

İçsel motivasyonun tersine dışsal motivasyon bireyin kendi faydası için değil bir hedef için, sonuca varmak adına sergilemiş olduğu eylemlerin farklılıklarını kapsamaktadır. Kendiliğinden oluşmayan ve sadece dışsal faktörler aracılığıyla (alkış, övülme, takdir görme, ödül vb.) gerçekleşen faaliyetlerdir (22).

2.2. Motivasyonsuzluk

Motivasyonsuzluk, kavramsal olarak öğrenilmiş çaresizlik ile paralellik içermektedir (23). Yani motivasyonunu oluşturamayan kişiler gerçekleştirdikleri davranışlar ile davranışların sonuçları arasında durumları idrak edemezler. Kendilerini yeteneksiz hissederler dolayısıyla denetim konusunda eksiklik yaşarlar. İçsel ve dışsal motivasyon sağlamadıkları için etkinliğe devam etme anlamında kendilerince bir neden kalmaz. Sonuç olarak, yapmakta oldukları spor aktivitesini sürdürmemeye karar verirler (24).

2.3. Sporda Motivasyon

Motivasyon, spor alanında bireyin davranışını tetikleyen ve yönlendiren bir güç olarak tanımlanabilir. Bu motivasyonel süreç, sporcu için başarıyla yönetilmiş, düzenlenmiş ve gücünü sürdürebilmiş bir davranışı içerir. Psikolojik açıdan değerlendirildiğinde, spor motivasyonu, performansı artırmak, hedeflere odaklanmak ve başarı elde etmek için kritik bir faktördür (25).

Spor alanında motivasyon konusunda yapılan çalışmalara bakıldığında, kişilerin spora başlama nedenlerinin spor aktivitelerini sürdürme konusunda güdülenmenin çok kritik bir

öneme sahip olduğu belirtilmiştir. Güdülenme konusunda birçok teori ve kuram geliştirilmiştir. Her bir teoride motive olma konusunda önemli bulgular elde edilmiştir (26).

Performans sporlarında özellikle motivasyonun gücü ve amaçlanan başarı arasındaki ilişki büyük öneme sahiptir. Hedefe ulaşma konusunda eksik veya yetersiz güdülenme başarısızlık ile sonuçlanabilir. Örneğin, odasını bile toplamayan bir kişinin, sağlıklı ve güzel bir vücuda sahip olmak için yaz kış, soğuk sıcak demeden tüm zorluklara rağmen egzersiz yapması, yalnızca bu hedefe ulaşma konusundaki güçlü motivasyonunu açıklar (26).

2.3.1. Spora Katılım Motivasyonu

Spora katılımın her yıl arttığı gözlemlenmektedir. Bu bağlamda, spora katılım motivasyonu üzerine çalışılması gereken bir kavram olarak ön plana çıkmaktadır. Fiziksel aktivite ve spora katılan kişilerin eylemde bulunma nedenlerini açıklamak ve bu nedenleri kategorize etmek için çeşitli araştırmalar yapılmıştır (27).

McCullaghn (28) araştırması sonucunda; çocukların spora katılım motivasyonları konusunda önceliğin eğlence ve kendini iyi hissetme değişkenlerinde olduğunu belirtmiştir. Buonamano'nun (29) konuya ilişkin yaptığı çalışma, motivasyonun çeşitli yönlerini ele alarak, özellikle takım çalışmalarında ve takım üyeliğinde ortaya çıkan popüler motivasyon faktörlerini vurgulamaktadır . Araştırma, bireylerin motivasyonunu belirleyen temel unsurlar arasında takım ruhu, takım üyeliği ve eğlence faktörlerini öne çıkarmıştır.

Ülkemizde yürütülen bir araştırma, sporun toplumda daha yaygın ve etkin bir şekilde benimsenmesinde rol oynayan temel beş motivasyon faktörünü tespit etmiştir. Bu kapsamlı çalışma, spora katılım oranlarını artıran dinamikleri anlamak adına önemli bir ışık tutmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre, sporun popülerliğini artıran beş temel motivasyon faktörü şunlardır: yeni beceriler kazanma arzusu, eğlence, sağlık, branşta ilerleme ve yetenek gelişimi isteği (30).

Hausenblas (31), kişilerin fiziksel etkinliklere çoğunlukla psikolojik olarak faydalar elde etmek, sağlıklı olmak, eğlenmek ve diğer insanlarla iletişimde olmak için dahil olduklarını vurgulamışlardır .

Aktop ve Akkoyun (32) ,Ülkemizde yapmış oldukları çalışmada kadınların yeni beceriler edinmeye, arkadaşlık güdüleri, takıma üye olmak, kendini değerli hissetmek için spora katıldıklarını ortaya koymuşlardır. Erkeklerdeki mücadele ruhu, genellikle üst düzeyde

kendini aşma isteğiyle karakterize edilir. Bu durum, daha fazla beceri geliştirmek ve yeni yetenekler kazanmak amacıyla ortaya çıkar. Erkek bireyler, genellikle hedeflerine ulaşmak adına yoğun bir çaba sarf ederken, mücadele ruhu onları başarıya yönlendiren güçlü bir motivasyon kaynağıdır. Cinsiyet farklılığı, spor camiasında da önemli bir rol oynamaktadır. Yapılan birçok araştırmada kadınların spora katılımında içsel güdülerin dışsal güdülerden daha fazla etki ettiği sonucunu göstermektedir (33).

2.4. Motivasyonu Etkileyen Faktörler

2.4.1. Motivasyon ve İhtiyaçlar

İhtiyaç, bireylerin gerek duyduğu veya arzuladığı bir şeyin eksikliği veya eksik hissedilmesi gibi algılanan kavram olarak tanımlanmaktadır. İhtiyaçlar kimi zaman temel fizyolojik ihtiyaçlar olabilirken, kimi zaman da soyut olarak empati ve algılanma gibi olabilmektedir. İhtiyaçların kusursuz ya da tamamen doyurulması nadir bir durumdur; ancak yoksunluk duygusu her zaman mümkün olabilir. Böylece bireyler, ihtiyaçlarını karşılamak ve bir amacı gerçekleştirmek için motive olurlar. Bireyin, mevcut potansiyelini en etkili şekilde kullanması, olması muhtemel her şey olmaya çalışması şeklinde ifade edilebilir (34).

Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi, öğrencilere motivasyon sağlamaları açısından öğretmenlere son derece yardımcı olmaktadır. Öğrencilerinin ne tür ihtiyaçları olduğunun farkında olan bir öğretmen, öğrencisini öğrenme ile ilgili güdüleme konusunda daha çok başarı elde eder. Motivasyon kavramını etkileyen diğer bir ihtiyaç türü de başarı elde etme ihtiyacıdır. Bu, görevi ya da davranışı kusursuz olarak gerçekleştirme talebi şeklinde ifade edilebilir (34).

Başarıya ulaşmak isteyen kişiler, ellerinde olan işlere önem verip, görevlerini düzgün bir şekilde tamamlamayı amaçlar. Başarı ihtiyacı, umut ve korkuyu birlikte ele almaktadır. Yalnızca başarılı olma umuduna sahip olmak başarı davranışlarının gerçekleştirilmesine sebep olmaz başarısız olmaktan kaçınma ile ilgili güdünün de davranış üzerinde etkili olduğu düşünülebilir (34).

2.4.2. Motivasyon ve Amaçlar

Hedef saptama ve saptanan hedeflere erişme sürecinde, öz değerlendirme kavramı kayda değer motivasyon kaynakları arasındadır. Hedeflere ulaşma amacıyla gösterilen performans

ile algılanan olumsuz bir çelişki, bireyde değişim isteğini uyandırabilir. Bu çatışma, bireyin mevcut durumu ile arzuladığı hedef arasındaki uçurumu fark etmesine neden olarak, daha iyi bir duruma ulaşma isteğiyle onu motive edebilir. Sonuç olarak, bu olumsuz algılanan çelişki, bireyin değişim için bir itici güç olarak harekete geçmesine yol açabilir. Birey, hedefi boyunca çalıştığı sürede gelişiminin farkına varır ve motivasyonunu devam ettirir. Performansa yönelik amaç belirleyen kişiler, üst düzey yeteneklerini ortaya koymaya ve başarısız olmaktan kaçınmaya odaklanır. Bu durumdaki ana hedef konuyu öğrenmek değildir. Birey çoğunlukla sahip olacağı yüksek not ve ödül gibi sonuçlara odaklanır. Öğrenmeye yönelik amaçları olan bireyler gerçekten de konuyu kapsamlı olarak öğrenmeye odaklanır. Öğrenmeye odaklı bireyler başarısız olmaktan ya da bir başkası ile kıyaslanma durumundan rahatsız olmazlar. Çünkü bu kişilerin temel amacı, konuyu öğrenmektir. Öğrenme amacı güden bireyler, daha karmaşık davranışlar sergilerler ve konuyla ilgili derinlemesine araştırma yaparlar. Performans elde etmeyi amaçlayan bireyler ise zor görevlerden kaçınma, kendilerini fazla yormama eğilimindedir (34).

2.4.3. Motivasyon ve Uyarılma

Motivasyonun temel unsurlarından biri de genel uyarılmışlık halidir. Bireyin fiziksel uyarılmışlığı; bazı fiziksel (titreme, çarpıntı) ve fizyolojik (tansiyon artışı, nabız artışı) çıktılarla kendisini göstermektedir. Bireyin psikolojik olarak uyarılmışlığı da kendini kaygı olarak ortaya çıkarmaktadır. Bireylerin düşük ya da yüksek düzeydeki uyarılmışlıkları, öğrenme açısından doğru değildir. Yüksek düzeyde ortaya çıkan uyarılmışlık bireylerin heyecanlanıp hata yapmalarına zemin hazırlamaktadır. Benzer şekilde düşük düzeyli uyarılmışlık durumu da isteksizlik ve buna bağlı olarak başarısızlığı beraberinde getirmektedir. Bireyin özerk ve kontrollü olması da bilişsel bir süreçtir. İçsel motivasyonu yüksek olan bireylerin özerklikleri ve tutumları kontrol edebilme becerileri yüksektir. Özerk konusunda yetersiz olanlar ise dışsal motivasyona ihtiyaç duymaktadır. Bireylerin özerkliği eğitimin verildiği her yerde ön plana alınmalıdır. Bireyler alan, ders, eğitsel kol seçimleri konularında kendi kararını verebilme konusunda desteklenmelidir (34).

2.5. Yeterlik

Schunk'a (36) göre , insan davranışlarının en önemli öngörücüsü olarak, yeterlik inancını vurgulamaktadır. Kişiler bir sorumluluğu yerine getirmek amacıyla kendilerinde olması

gereken beceri ve kontrol gücünün bulunduğuna inandıklarında, mevcut sorumluluğu seçme konusunda daha istekli ve arzulu olurlar. Ayrıca, kararlı olduklarını dile getirerek, gereken davranışları sergilerler (37).

Yeterlik, önemli bir kavram olup ilk defa Bandura tarafından Sosyal Öğrenme Kuramı'nda öne çıkarılmıştır. Bireylerin, olası durumlarla başa çıkma amacıyla ilgili olarak, gerekli eylemleri ne kadar etkili bir şekilde gerçekleştirebilecekleriyle ilgili bireysel inançları içermektedir (38). Bandura'ya (39) göre, yeterlik kavramının en önemli bileşenleri, öğrencilerin öğrenme fırsatlarının geliştirilmesi, iyileştirilmesi ve profesyonel olarak gelişimleridir. Yeterlik inancı, bir bireyin belirli bir performans sergilemek için gereken etkinliği organize etme ve başarı elde etme kapasitesine olan inancını ifade eder. Başka bir deyişle, yeterlik, bireyin belirli bir görevi başarma yeteneğine duyduğu güven olarak da tanımlanabilir. Bu inanç, kişinin hedeflerine ulaşma konusundaki kararlılığını ve motivasyonunu etkileyerek, performansını olumlu yönde etkileyebilir (38).

Yeterlik; bireyin düşünce süreçlerini, duygusal durumlarını, motivasyonunu ve uygun davranışları belirleme sürecidir. Bu kavram, bireyin kendine dair nasıl bir dünya görüşü oluşturduğu, duygusal durumlarını nasıl değerlendirdiği, motivasyonunu nasıl sürdürdüğü ve nasıl bir davranış sergilemesi gerektiği konusunda nasıl kararlar verdiğiyle ilgilidir. Yeterlik, bilişsel, motivasyonel, duygusal ve seçim süreçleri olmak üzere dört temel unsurun birleşiminden ortaya çıkar. Bu unsurlar, yeterlik algısının oluşmasında etkileşimli bir şekilde rol oynar, bireyin kendine güvenini, motivasyonunu ve başarıya olan inancını şekillendirir. İstendik davranışların oluşumunu engelleyebileceği gibi davranışın gerçekleşmesi yönünde de cesaret verebilir (38).

İlaveten, yeterlik kavramı dört temel kaynaktan beslenmektedir. Bu kaynaklar; başarı-başarısızlık olarak ifade edilen kazanımlar, fiziksel-duygusal durumlar, başkaları tarafından gerçekleştirilen durumlara tanıklık etmeye bağlı olarak ifade edilen dolaylı yaşantılar ve sözel iknadır (38).

2.5.1. Öz Yeterlik

Bireyler, yaşamın akışı karşısında genel olarak pasif kalmak yerine durumu kontrol altında tutma dürtüsüyle harekete geçmiştir. Belirtilen böyle bir hususta, kontrol altına alınmış bir rota doğrultusunda ilerleyen yaşantıdan yeni beklentiler oluşması da kaçınılmaz bir hale gelmiştir. Olayları kontrol altında tutma güdüsünün temeli olarak bireylerin kendini güvende

tutma isteği gelmektedir. Kendisini yaşam rotası üzerinde güven içinde hisseden bireyin diğer bir kazanımı da öngörü kavramıdır. Şüphesiz, yaşama ve meydana gelen olaylara hazırlıksız olmak umutsuzluk, kaygı, duyarsızlık ya da yetersizlik şeklinde olumsuz bazı durumları meydana getirebilmektedir. Bireyin yaşamı boyunca karşılaşabileceği böyle durumlara karşı alacağı önlemler, bireyin öz yönetim ve öz kontrol mekanizmasını geliştirmektedir (40).

Sosyo-bilişsel kuramcılardan Bandura; öz yeterlik kavramı, bireylerin meydana gelen olaylar karşısında doğru tutumu ve davranışı gerçekleştirme yeteneği şeklinde tanımlamaktadır. Bandura'ya (39) göre; öz yeterlik, kişinin özel bir durumda başarılı olabilme yeteneğine olan inancıdır. Diğer bir deyişle, öz yeterlik, bireyin performansı yönetme, organizasyonu değerlendirebilme ve yargılayabilmesidir. Bandura öz yeterliği tanımlama sürecinde, dikkatleri üç noktaya çekmiştir. Bunlardan ilki; aynı beceriye sahip olan bireylerin motivasyonel olarak farklılıklarının temelini oluşturan nedendir (41).

Bandura'ya (41) göre; mevcut olan bu farklılık bireylerin beceriden yararlanma seviyesi ve beceriyi meydana getiren bileşenlerden kaynaklanmaktadır. İkinci nokta, öz yeterlik inancını edinilen yaşantı ve bilgi birikimiyle değişen aktif bir mekanizmaya sahip olmasıdır. Üçüncüsü ise öz yeterlik kavramının dışa yansımasının yanında, içsel yapısının da olmasıdır. Örnek olarak; "bu testte çok iyiyim" ifadesinin diğer bir yanıtı ise "zekiyim" demektir. Bu durum da, öz yeterlik kavramının gizli olan içsel yönüyle beraber değerlendirildiğinde daha geniş kapsam yapısına sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bireylerin duygu, düşünce ve bazı güdülenmelerinde öz yeterlik inancı belirleyici bir özellik taşımaktadır. Bunların yanı sıra, bireyler bilişsellik, motivasyon ve etki kullanarak hedefledikleri en uygun yeteneklere ulaşma kabiliyetine sahiptir.

Öz yeterlik inancı, insanların bilişsel işlem mekanizmalarını doğrudan etkileyen önemli bir faktördür. Örnek olarak; bireyler amaçlarını ve o amaca yönelme şekillerini öz değerlendirmeyle belirlemektedir. Bireylerin zor hedeflere yönelme cesaretlerini, algıladıkları güçlü öz yeterlik sağlamakta ve öz düzenleme yeteneklerinde de aktif rol almaktadır (42).

"Ben yapabilirim" duygusu, bireyler tarafından belirli durum içerisinde meydana geldiğinden dolayı, öz yeterlik kavramını sınıflandırma ihtiyacı oluşmuştur. Yapılan bu sınıflandırma sonucunda, genel öz yeterlik ve duruma bağlı özgü öz yeterlik olmak üzere iki temel tanım belirlenmiştir (43). Genel öz yeterlik, bireyin genel olarak kendisine olan güvenini ve yeteneklerini kapsayan bir kavramdır. Diğer taraftan, duruma bağlı özgü öz yeterlik, bireyin belirli bir görev, durum veya alanla ilgili olarak duyduğu güveni ifade eder

(44). Genel öz yeterlik ise; günlük yaşamda karşılaşılan durumlara karşı kişilerin zorlukla savaşabileceklerine dair inançları olarak değerlendirilebilir (45).

2.5.2. Öz Yeterlik Algısının Oluşumu

Öz yeterlik, bireylerin herhangi bir görevi yerine getirip getiremeyeceklerine dair inançlarıdır. Öz yeterliğin tanımı ise; bireylerin bir problemi çözebilme ve bununla mücadele etme konusunda kendilerine olan inançlarıdır. Bireyde meydana gelen bu inanç başarısızlık ile sonuçlandığında, aynı eyleme veya işe yönelme için gereken motivasyon deposu tükenmektedir. Belli alanlarla kısıtlanmış işlerde, yüksek miktarda öz yeterlik sahibi kişiler, ilk başta başarısız olsalar da, işin başarılması konusunda ısrarcılardır (46). Bu açıdan değerlendirildiğinde, bireylerin yaşamlarını yönlendiren unsurlardan birinin de öz yeterlik olduğu söylenebilmektedir.

Yeterlik; insanların düşüncelerini, duygularını davranışlarını ve motivasyon etkenlerini kontrol altına alarak yönetebilmeleridir (38). Öz yeterlik kavramını algılama ve bunu sürdürme süreci sezgiseldir. Bireyler, bazı durumlarda ortaya koydukları davranışları ve bunların sonuçlarını yorumlar. Gerekli duyulduğunda benzer özelliklere sahip işlerde de kullanır. Kişilerin kapasitelerini değerlendirmeleri sonucunda oluşan algısal çerçeve sonraki davranışlara yön verir (47).

Öz yeterlik inancı, motivasyonu arttırma ve kesin başarı elde etme konularında önemli bir etmendir. Bireylerin amacına ulaşmasındaki engel, yeterli düzeyde ısrarcı olmamalarıdır (47). Buradan hareket ederek, öz yeterliliği yüksek olan kişilerin, amaçlarına kısa zamanda erişirler. Bunun nedeni olarak da, karşılaştıkları sorunlara karşı ısrarcı olmaları ve buna bağlı olarak da kolayca çözebilmeleridir (48).

2.5.3. Öz Yeterliğin Boyutları

Performans çıktısında oldukça kritik bir rol oynayan yeterlik inancı, üç farklı boyuttan meydana gelen psikolojik bir yapı oluşturur. Bu yapılar; seviye, güç ve genelleme boyutlarından oluşmaktadır (40). Seviye, bireyin karşılaştığı işin zorluğunu değerlendirmesi ve başarıya ulaşma potansiyeli hakkındaki düşüncelerini içeren bir kavramdır. Birey, gerçekleştirmesi gereken görevi kolay, zor ya da çok zor olarak algılayabilir. Genelleme, bir kişinin öğrendiği bir davranışı benzer durumları kapsayacak şekilde transfer etme veya uygun koşullarda kullanabilme yeteneğini ifade eder. Güç, bir bireyin belirli bir eylemi

gerçekleştirebileceğine yönelik inancının güçlü olmasıdır. Bu doğrultuda güçlü bir inanca sahip olan kişiler başarısız olma durumlarında bile görüşlerini değiştirmezler. Güçlü inanca sahip kişi, başarısızlık karşısında daha da güçlenir (49). Öz yeterlik kavramı içseldir. Ayrıca, bireyin verdiği mücadelede hissettiği başarı duygusuyla öz saygı ve öz değerdir (49). Kişinin, hissetme, düşünme ve görevleri yerine getirme durumu, öz yeterlik açısından önemli bir durumdur (40).

2.5.4. Öz Yeterlik ve Spor ilişkisi

Bireyden alınabilecek öz yeterlik bilgileri, genellikle fizyolojik ve psikolojik kapasiteyle ilgilidir. Örnek olarak; beyzbol oynayacak bir sporcunun müsabaka öncesi heyecanının artmasının sebebi olarak yeteneğinin yetersiz olduğunu düşünmesi, başarısızlığa sebep olan etmen olacaktır (50).

Genel anlamda öz yeterlik, bireyin karşılaştığı kısıtlamalar ve zorluklarla baş etme yeteneğinin sonucu olarak ortaya çıktığı genel bir kabul görmektedir. Ayrıca, yüksek öz yeterlik inancına sahip bireyler, kendilerini çeşitli alanlarda 'baş edebilir' olarak görmeleri sebebiyle, bu kavramın sadece durumsal değil, aynı zamanda bir kişilik özelliğine benzer bir yapıya sahip olduğunu doğrulamaktadırlarm (51).

Nitekim kişiliğin tutarlı psikolojik ve bilişsel olarak ortaya koyduğu davranış kalıpları ifade edilmesi, öz yeterliğin kişilik özelliği olarak değerlendirmesini destekler (52). Bunun sebebi, bireyin kişiliğini ve öz yeterlik düzeyini tanımlayabilmesi, istikrarlı bilişsel ve duyuşsal davranış kalıplarını içermektedir (53). Belirtildiği gibi öz yeterlik algısı, bireyin kişisel sınırlarını değerlendirmesi sonrasında karşılaştığı durumdur. Bu durum, bireyin başa çıkma düzeyi olarak ifade edilmektedir. Herhangi bir durum karşısında ortaya çıkan öz yeterlik, durumsal öz yeterlik olarak ifade edilirken, bireyin genel öz yeterliği ise genel öz yeterlik olarak tanımlanır. Bu ifadeler sonucunda genel öz yeterlik, bireyin karşılaştığı problemlere karşı sergilediği tutarlı tutum ve davranış kalıplarını ifade etmektedir. Bu durumda bireylerin ortaya çıkardığı davranış kalıpları yeni davranış modellerini oluşturur. Bu modeller bireyin yeterlik inancını yükseltir. Bunun tersi olarak başarısızlığa sebep olan davranış kalıpları ya da modeller bireylerin öz yeterlik ve inanç düzeylerini düşürmektedir (53).

2.5.5. Öz yeterlik ve motivasyon arasındaki ilişki ile ilgili yapılan araştırmalar

Öz yeterlik ve motivasyon ile ilgili yapılan araştırmalar incelenmiştir. Obot ve ark. (54), yaptıkları araştırmada eğitim programları içine yerleştirilebilecek öğretmenlere sosyal beceri eğitimlerinin, öğrencilerin motivasyonlarını arttıracağını saptamıştır. Sidman ve ark. (55), üniversite öğrencilerinin eğitim programlarına ek olarak uygulanabilecek sağlıklı yaşam becerileri ve fiziksel etkinliklerin öğrencilerin iyi oluş hallerini ve öz yeterlik düzeylerini arttırdığını saptamıştır. Ayrıca, öğrencilerin öz yeterlik düzeylerindeki artışın pozitif bir şekilde inanç, maneviyat gibi soyut unsurları da geliştirdiğini rapor etmiştir. Moeni, Shafii ve ark. (56), İranlı öğrencilerle yürüttüğü araştırmasında, bireylerin öz yeterlik düzeyleri ile iyi oluş hali arasında anlamlı derece ilişki olduğunu rapor etmiştir.

Yiğit (57), ortaöğretim düzeyindeki sporcuların okullar arası spor müsabakalarına katılım gösteren öğrencilerin güdülenmişlik düzeyini incelediği bir çalışma gerçekleştirmiştir. Bu araştırma kapsamında 400 sporcuyla yapılan çalışma, öğrencilerin katılım motivasyonunu ve güdülenmişlik düzeyini anlamak adına önemli veriler sağlamıştır. Spor yapma yaşına bağlı olarak, bazı sporcuların sağlıklı olma, eğlenme veya gösteriş yapma gibi nedenlerle spor yapmaya başladıkları gözlemlenmiştir. Ancak zaman içinde ve başarı elde ettikçe, bu sporcuların maddi motivasyonlarının da arttığı görülmüştür. Birçoğu, gelir elde etme ve sosyal statü kazanma hedefleri doğrultusunda spor yapmaya devam etmişlerdir. Bu durum, sporun motivasyonlarının zaman içinde nasıl evrilebileceğini ve sporun hem kişisel hem de maddi hedeflere hizmet eden çok yönlü bir aktivite olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda, çocuğun spor yapmaya başlama nedenleri arasında, ailenin eğitiminin büyük bir rol oynadığı gözlemlenmektedir. Çocuğun spor yapma sürecinde etkili olan faktörler arasında kaç yıldır spor yaptığı, cinsiyeti ve yaş gibi değişkenlerin yer aldığı belirtilmiştir. Bu faktörler, çocukların spor yapma konusundaki içsel ve dışsal motivasyonlarını etkileyerek çeşitli hedefler doğrultusunda spora yönelmelerine neden olmaktadır.

Artut (58), yaptığı araştırmada, Avrupa'da sporcuların spora katılım motivasyon araştırmaların çoğunlukla çocuk ve gençler üzerinde yürütüldüğünü belirtmiştir. Bu durumun sebebi olarak da sporu ömür boyu sürdürmek olduğunu bunun da çocuk ve genç yaşta motive edilip sürdürülmesi ile sağlanabileceğini ifade etmiştir. Elde ettikleri araştırma bulgularında genç yaşta spora katılım motivasyonları belirlenip ve bunun arttırılması çabasına girilmiş gençlerin sporu alışkanlık haline getirdikleri ve yetenekli oldukları branşlara yöneldiklerini

görmüşlerdir. Ayrıca araştırmada spora katılım motivasyonunun takım ruhu ve beceri gelişimini pozitif yönde etkilediğini rapor etmiştir.

Şahan (59) ,yaptığı araştırmada sporcuların motivasyon düzeylerini etkileyen 12 faktör olduğunu bulmuştur. Bu boyutların geliştirilmesinde de yönetici ve antrenörlere önemli işlerin düştüğünü belirtmiştir. Elde edilen araştırma sonucunda sporcuların erken spora başlamaları ve çok müsabakaya katılmalarının motivasyonu olumlu etkilediğini bulmuştur. Ayrıca, bu durumun aile, takım ilişkilerini de geliştirdiğini rapor etmiştir.

Bozkurt'un (60) yürüttüğü çalışma, okul sporlarına katılan öğrencilerin katılım motivasyonu, başarı algısı ve öz yeterliliklerini incelemeyi hedeflemiştir. Bu araştırma, toplamda 715 sporcu üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın amacı, öğrencilerin spor etkinliklerine katılımını etkileyen faktörleri ve bu faktörlerin genel spor deneyimleri üzerindeki etkilerini anlamak olarak belirlenmiştir. Kadın sporcuların sezonun farklı dönemlerindeki motivasyon seviyelerini incelediğimizde, sezon öncesinde ve ortasında yapılan ölçümlerde, en yüksek motivasyonun genellikle hareket etme ve aktif olma ile ilişkilendirildiği gözlemlenmiştir. Fakat, yapılan sezon sonu ölçümleri neticesinde, beceri gelişimi motivasyonunun en üst seviyede olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, kadın sporcuların sezon boyunca farklı motivasyon odaklarına sahip olduklarını ve bu odakların zaman içinde değişebileceğini göstermektedir. Motivasyon değerlendirmeleri sonuçlarına göre, sezon öncesinde ve ortasında en düşük motivasyon değeri genellikle arkadaşlık motivasyonunda, sezon sonu ölçümleri sonuçlarında ise yarışma motivasyonunda gözlemlenmiştir. Bu bulgular, farklı sezon dönemlerinde sporcuların motivasyon kaynaklarının değişebileceğini ve bu değişimlerin belirli motivasyon odaklarına olan etkisini ortaya koymaktadır. Erkek sporcuların değerlendirilmesi sonuçlarına göre, sezon ortasında sezon sonuna kıyasla daha yüksek takım üyeliği ve ruh motivasyonuna sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu durum, erkek sporcuların sezon ilerledikçe takım bağlılığına ve grup dinamiklerine daha fazla odaklandıklarını ve bu faktörlerin motivasyonlarını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Arkadaşlık motivasyonu değerlendirmelerinde, erkek sporcuların sezon sonu değerleri ile hem sezon öncesi hem de sezon ortası değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlemlenmiştir. Bu bulgu, erkek sporcuların arkadaşlık motivasyonlarının sezon ilerledikçe değişebileceğini ve sezon sonunda farklı bir odaklanma gösterebileceklerini göstermektedir.Bireysel spor ve takım sporu yapan kadın sporcuların katılım motivasyonları alt boyutları incelendiğinde, sadece takım üyeliği/ruhu motivasyonu

açısından iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirtilmiştir. Ancak, diğer motivasyonlar açısından iki grup benzer değerlere sahip olmuştur, bu da bireysel ve takım sporu yapan kadın sporcuların genel katılım motivasyonlarındaki benzerlikleri vurgulamaktadır.

Ural (61), profesyonel futbolcularda motivasyonel faktörleri belirlemeyi amaçlamıştır. Bu amaçla futbolcuların motivasyon düzeylerini belirlemiş, ve bunu etkileyen faktörleri ortaya çıkarmıştır. Güç gösterme motivasyonu, profesyonel futbol yaşamına yeni başlayan sporcular ile uzun süre futbol kariyeri sürdüren ve kariyeri boyunca belirli bir yere gelmiş sporcular arasında çok fazla etkilenmediğini göstermektedir. Bu durum, başlangıç aşamasındaki sporcularla deneyimli ve kariyerinde ilerlemiş sporcular arasındaki motivasyon farklılıklarını ortaya koyarak, güç gösterme motivasyonunun futbolcularda kariyer süresi boyunca daha stabil bir özellik olduğunu göstermektedir. Buna karşılık olarak sportif kariyerlerinde ilerleyen sporcuların güç sergileme motivasyonlarının yüksek olması, sporcuların takım performansına olan etkisinde bu motivasyon şeklinin önemli bir rol oynadığını fikrini akıllara getirmektedir .

Laçin (62), 549 üniversite öğrencisi ile öz yeterlik ile bilişsel esneklik durumunu incelemiştir. Elde ettiği sonuçlar doğrultusunda, öz yeterlik kavramı ile bilişsel esnekliğin ilişkisi olduğunu bulmuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda bireylerin bilişsel esneklik düzeylerindeki artışın genel öz yeterliği de olumlu yönde etkilediğini rapor etmiştir.

2.6. Spor Tesislerinin Tanımı ve Önemi

Açık ve kapalı alanlarıyla spor tesisi, toplumun her kesimine hitap eden çeşitli spor etkinliklerine ev sahipliği yapar. GSGM tesisleri, sosyal hizmet alanları ve çeşitli kamu, özel ve tüzel kuruluşlara ait spor tesisleri, genel anlamda bu kapsam içerisinde değerlendirilmelidir (63). Spor tesisleri dediğimizde ilk akla gelen, sporun pek çok çeşidinin icra edildiği yerlerdir; bunlar arasında salonlar, stadyumlar, pistler vb. bulunmaktadır. Buna ek olarak, koruluk, orman, akarsu ve kanyon gibi çeşitli doğal alanlar, sporun farklı branşları için ideal mekanlar oluşturarak bu tanıma dahil edilebilir (64).

Başka bir deyişle sportif tesisler, sportif faaliyetlerin gerçekleştirildiği, sporculara ve izleyicilere hizmet veren alanlardır (65). Sportif alanlar ve sahalar engelli bireylerin sosyalleşmesi anlamında da önemlidir çünkü bu alanların ulaşılabilir olması engelli popülasyonun hem spora hem de sosyal alanlara yakın hale getirilmesi anlamına gelmektedir.

2.6.1. Kurumlara Göre Spor Tesisleri

Spor tesisleri, kurumsal açıdan değerlendirildiğinde, kamu ve özel spor tesisleri olmak üzere iki şekilde değerlendirilebilir (66).

Kamu Spor Tesisleri:

1982 anayasası; sportif hizmetlerin hazır hale getirilmesi ve sunulması ile ilgili olarak, Kamusal spor alt yapısının oluşturulmasını ve vatandaşların spora katılımını belirlemektedir. Özel sektör tarafından finansal olarak ödenek oluşturulamayan durumlarda girişimlerin ve tesislerin kamu kaynakları kullanımı yoluyla gerçekleştirilmesi kriteri kamu hizmeti şeklinde kabul görmektedir (66). Vatandaşların, spora katılımları yönündeki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla devlet tarafından hizmete açılmış kurumlara örnek olarak GSGM, TSK, MEB ve bakanlıklara ait sportif sahaları ve salonları gösterilebilir (67).

Özel Spor Tesisleri:

Bireylerin spora olan ilgilerini, gereksinimlerini belli bir ücret karşılığında hizmet üretmek ve sunmak amacıyla özel ya da tüzel olarak açılmış kuruluşlardır (56).

3. GEREÇ VE YÖNTEMLER

3.1. Araştırma Modeli

Araştırmada nicel modellerden ilişkisel tarama deseni kullanılmıştır. İlişkisel tarama deseni, iki veya daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (68).

3.2 Araştırma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, İstanbul'un Avrupa Yakası'ndaki kamu kuruluşlarına ait tesislere giden üyeleri kapsamaktadır. Araştırmaya katılacak kişi sayısı basit seçkisiz örnekleme metodu ile belirlenmiştir. Araştırma evreninin büyüklüğü bilinmediğinden dolayı örneklem aşağıdaki formül kullanılarak belirlenmiştir (69) (Şekil 1.). Elde edilen sonuca göre, araştırmanın örneklemi 384 olarak saptanmıştır. Araştırmada olası veri kayıplarını önlemek amacıyla araştırma en az 1 yıl spor yapan 414 kişi ile tamamlanmıştır. Araştırmaya 265 kadın ve 149 erkek katılmıştır.

n= örnekleme alınacak katılımcı sayısı (n=?)

p= incelenecek olayın görüş sıklığı (n=0,50)

q= incelenecek olayın görülmeme sıklığı (q=0,50)

t = belirli serbestlik derecesinde ve saptanan yanılma düzeyinde t tablosunda bulunan teorik değer (t=1,96)

d = olayın görüş sıklığına göre yapılmak istenen ± sapma (d = 0,05)

n=t2* p* q/d2

n=(1,96)2* 0,50* 0,50 / (0,05)2

n=384

Şekil 1. Örneklem belirleme formülü (69)

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırma verilerinin toplanmasında anket metodu kullanılmıştır. Araştırmaya başlamadan önce, ölçekler online olarak uygulanmış olup, çalışmamız Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan 05.06.2023 tarihinde ve 10/32 karar nolu TÜTF-BAEK 2023/187 protokol numarasıyla onay alınarak gerçekleştirilen bu çalışma, etik kurul onayıyla yürütülmüştür.Etik kurul izni EK'te (Ek 1) sunulmuştur. Araştırmaya katılmak gönüllü tutulmuş, araştırma öncesinde katılımcılara bilgi verilmiştir. Araştırmaya katılmayı kabul eden kişiler, ölçekte belirtilen onam formunu onaylamışlardır.

3.4. Ölçüm Araçları

Araştırmada "Demografik Bilgi Formu", "Genel Öz Yeterlilik" ve "Spora Katılım Motivasyon" ölçekleri kullanılmıştır.

3.4.1. Kişisel bilgi formu

Alan yazında yapılan araştırmalar incelendikten sonra araştırmacı tarafından demografik bilgi formu hazırlanmıştır. , katılımcılara yaş, cinsiyet, eğitim seviyesi, aile gelir durumu, anne ve baba eğitim düzeyi, spor düzeyi, spor branşı ve spor yaşına dair sorular yöneltilmiştir. Kişisel bilgi formu EK-1 olarak verilmiştir.

3.4.2. Genel Öz Yeterlilik

Sherer ve ark. (70), tarafından geliştirilen Genel Öz Yeterlilik ölçeği 23 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin Türkiye'deki geçerlilik ve güvenirlik çalışmasını Yıldırım ve İlhan (71) yapmıştır. Ölçeğin Cronbach alfa değeri 0,86'dir. Ölçekte beş dereceli "hiç" ve "çok iyi" seçeneklerinden oluşmaktadır. Her soru, 1 ile 5 puan arasındadır. Ölçekte bulunan 2, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 14, 16 ve 17. maddeler ters puanlanmaktadır. Ölçek toplam puanının artması, öz yeterlilik inancının arttığını göstermektedir. Ölçek Başlama, Yılmama ve Sürdürme olmak üzere 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Başlama alt boyutu 7,6,17,12,4,10,115,2 maddelerinden oluşmaktadır. Yılmama alt boyutu 15,13,16,3,14 maddelerinden oluşmaktadır. Son olarak sürdürme alt boyutu ise 8,9,1 maddelerinden oluşmaktadır.

3.4.3. Spora Katılım Motivasyonu Ölçeği

Gill ve ark. (72), tarafından geliştirilen Spora Katılım Motivasyonu ölçeği 30 madde, 8 alt boyuttan (Beceri Geliştirme, Takım Üyeliği, Eğlence, Arkadaşlık, Başarı/Statü, Fiziksel Uygunluk, Hareket/Aktif Olma ve Yarışma) oluşmaktadır. Ölçeğin Türkiye'deki geçerlilik ve güvenirliğini Oyar, Aşçı, Çelebi ve Mülazımoğlu (73) yapmıştır. Ölçeğin toplam Cronbach's alfa değerini 0,86 olarak bulunmuştur. Ölçek "Çok Önemli", "Az Önemli" ve "Hiç Önemli Değil" olarak 3 maddeden oluşmaktadır. Ölçekteki maddelerin alt boyutları aşağıda verilmiştir (Şekil 2).

Faktörler	Madde Sayısı	Madde Numaraları
Basarı/Statü	5 madde	12, 14, 21, 25, 28
Fiziksel uygunluk/enerji harcama	5 madde	4, 6, 13, 15, 24
Takım üyeliği/ruhu	4 madde	8, 18, 22, 27
Arkadaş	3 madde	2, 9, 11
Eğlence	4 madde	5, 7, 19, 29
Yarışma	3 madde	3, 20, 26
Beceri gelişimi	3 madde	1, 10, 23
Hareket/aktif olma	3 madde	16, 17, 30

Şekil 2. Spora katılım motivasyonu ölçeği alt boyutları (73)

3.5. İstatistiksel Analiz

İstatistiksel analiz için SPSS 22.0 paket programı kullanılmıştır. Verilerin normal dağılımları incelenmiştir. Yapılan normallik testine göre, verilerin normal dağılım göstermediği saptanmıştır. Bu nedenle ikili grup karşılaştırmalarında Mann Whitney U testi, ikiden fazla grup karşılaştırmalarında Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Kruskal Wallis testinde farklılık bulunduğunda, değişkenler arasındaki farkı belirlemek için Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek için Spearman Rho korelasyon testi kullanılmıştır. Sonuçlar (frekans, yüzde, sıra ortalaması, sıra toplamı) olarak verilmiştir. Bu araştırma için anlamlılık $p<0,05$ olarak kabul edilmiştir.

4. BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların demografik özellikleri

		f	%
Cinsiyet	**Kadın**	265	64,2
	Erkek	149	35,8
Yaş	**18-20 Yaş**	121	29,3
	21-24 Yaş	68	16,5
	25 Yaş ve Üzeri	225	54,2
Eğitim Durumu	**Orta Öğretim**	87	21,2
	Lisans	271	66,1
	Lisans Üstü	52	12,7
Aile Gelir	**Orta**	216	52,3
	İyi	197	47,7
Anne Eğitim	**İlk Öğretim**	177	43,0
	Orta Öğretim	115	27,9
	Lisans	120	29,1
Baba Eğitim	**İlk Öğretim**	126	30,5
	Orta Öğretim	171	41,4
	Lisans	116	28,1
Spora Katılım Sıklığı	**Haftada 1. Gün**	55	13,3
	Haftada 3-5 Gün	302	73,3
	Haftada 5 Gün Ve Üzeri	55	13,3
Branş	**Futbol**	31	7,7
	Basketbol	24	6,0
	Fitness	300	74,8
	Voleybol	46	11,5
Spor Yaşı	**1-2 Yıl**	169	41,8
	3-4 Yıl	77	19,1
	5-6 Yıl	79	19,6
	9 Yıl Ve Üzeri	79	19,6

Araştırmaya katılan bireylerin %64,2'si kadın %35,8'i erkeklerden oluşmaktadır. Katılımcıların %29,3'ü 18-20 yaş, %16,5'i 21-24 Yaş ve %54,2'si 25 Yaş ve üzeri'dir. Katılımcıların %21,2'si lise, %66,1'i lisans ve %12,7'si lisans üstü eğitime sahiptir. Katılımcıların aylık geliri %52,3 orta ve %47,7'si iyi düzeyde gelire sahiptir. Katılımcıların anne eğitimleri %43 ilköğretim, %27,9 lise ve %29,1 lisans'tır. Baba eğitimleri ise %30,5'i ilköğretim, %41,4'ü lise ve %28,1'i lisans'tır. Katılımcıların spora katılma sıklığı %13,3 haftada 1 gün ve haftada 5 gün ve üzeri, %73,3'ü haftada 3-5 gün'dür. Katılımcıların %7,7'si futbol, %6'sı basketbol, %74,8'i fitness ve %11,5'i voleybol'dur. Katılımcıların %41,8'i 1-2 yıl, %19,1'i 3-4 yıl, %19,6'sı 5-6 yıl ve %19,6'sı 9 yıl ve üzeri spor yaşına sahiptir.

Tablo 2. Yaş gruplarına göre öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırması

		x rank	x^2	p	Farklılık
Başlama	**18-20 Yaş[1]**	231,02	11,521	**0,003****	1-3 2-3
	21-24 Yaş[2]	222,27			
	25 Yaş ve Üzeri[3]	188,38			
Yılmama	**18-20 Yaş[1]**	195,40	6,742	**0,034***	1-3 2-3
	21-24 Yaş[2]	182,37			
	25 Yaş ve Üzeri[3]	219,88			
Sürdürme	**18-20 Yaş[1]**	168,05	20,745	**0,000*****	1-2 1-3
	21-24 Yaş[2]	203,23			
	25 Yaş ve Üzeri[3]	228,36			
Öz Yeterlilik Toplam	**18-20 Yaş[1]**	243,00	15,679	**0,000*****	1-2 1-3
	21-24 Yaş[2]	196,04			
	25 Yaş ve Üzeri[3]	190,88			

p<0,000***
p<0,01**
p<0,05*

Yaş gruplarına göre öz yeterlilik düzeyi arasında fark olup olmadığı incelenmiştir. Yaş grupları ile öz yeterlilik arasında anlamlı bir farklılık gözlemlenmiştir (p<0,05). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında kaynaklandığını bulmak için Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Başlama alt boyutunda 18-20 yaş ile 25 yaş ve üzeri ve 21-24 yaş ile 25 yaş ve üzeri gruplar arasında farklılık bulunmuştur (p<0,05). Yılmama alt boyutunda 18-20 yaş ile 25 yaş ve üzeri ve 21-24 yaş ile 25 yaş ve üzeri gruplar arasında farklılık bulunmuştur (p<0,05). Sürdürme alt boyutunda 18-20 yaş ile 21-24 yaş ve 25 yaş ve üzeri gruplar arasında farklılık bulunmuştur (p<0,05). Son olarak Öz yeterlilik toplam boyutunda 18-20 yaş ile 21-24 yaş ve 25 yaş ve üzeri gruplar arasında farklılık olduğu saptanmıştır (p<0,05)

Tablo 3. Cinsiyete göre öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırması

	Cinsiyet	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	P
Başlama	**Kadın**	265	**234,34**	62100,00	12100,000	-6,381	**0,000*** **
	Erkek	147	156,31	22978,00			
Yılmama	**Kadın**	265	192,35	50972,00	15727,000	-3,259	**0,001*** **
	Erkek	147	**232,01**	34106,00			
Sürdürme	**Kadın**	265	180,72	47889,50	12644,500	-5,983	**0,000*** **
	Erkek	147	**252,98**	37188,50			
Öz Yeterlilik Toplam	**Kadın**	265	**234,83**	62229,50	12235,500	-6,343	**0,000*** **
	Erkek	148	157,17	23261,50			

p<0,000; p<0,01**; p<0,05****

Araştırmaya katılan bireylerin cinsiyetlerine göre öz yeterlilik toplam ve alt boyutları Mann Whitney U testi ile analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, cinsiyetler arasında öz yeterlilik toplam ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Anlamlı farklılığın, başlama ve öz yeterlilik toplam puan alt boyutlarında kadın bireylerden, yılmama ve sürdürme alt boyutlarında ise erkek bireylerden kaynaklandığı saptanmıştır.

Tablo 4. Eğitim durumlarına göre öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırması

		x rank	x^2	p	Farklılık
Başlama	**Lise**	220,69	2,227	0,328	
	Lisans	202,27			
	Lisans Üstü	192,90			
Yılmama	**Lise**	192,30	1,343	0,511	
	Lisans	207,77			
	Lisans Üstü	211,88			
Sürdürme	**Lise**	182,80	4,895	0,086	
	Lisans	208,30			
	Lisans Üstü	224,98			
Öz Yeterlilik Toplam	**Lise**	227,44	5,954	0,061	
	Lisans	203,84			
	Lisans Üstü	177,46			

Eğitim durumlarına göre öz yeterlilik düzeyi arasında fark olup olmadığı incelenmiştir. Katılımcıların eğitim durumları ile öz yeterlilik arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p>0,05$).

Tablo 5. Aile gelir durumlarına göre öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırması

		n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	p
Başlama	**Orta**	215	208,20	44763,00	21027,000	-,213	0,831
	İyi	198	205,70	40728,00			
Yılmama	**Orta**	215	203,72	43799,00	20579,000	-,586	0,558
	İyi	198	210,57	41692,00			
Sürdürme	**Orta**	215	201,58	43339,50	20119,500	-,975	0,330
	İyi	198	212,89	42151,50			
Öz Yeterlilik Toplam	**Orta**	215	216,84	46837,00	19367,000	-1,659	0,097
	İyi	198	197,31	39068,00			

Gelir durumlarına göre öz yeterlilik düzeyi arasında fark olup olmadığı incelenmiştir. Katılımcıların gelir durumları ile öz yeterlilik arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır (p>0,05).

Tablo 6. Anne eğitim durumlarına göre öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırması

		x rank	x^2	p	Farklılık
Başlama	**İlkokul [1]**	240,20	32,071	**0,000*** **	1-2 1-3 2-3
	Lise [2]	199,99			
	Lisans [3]	161,27			
Yılmama	**İlkokul [1]**	178,99	26,798	**0,000*** **	1-3 2-3
	Lise [2]	200,72			
	Lisans [3]	250,85			
Sürdürme	**İlkokul [1]**	181,56	19,764	**0,000*** **	1-3 2-3
	Lise [2]	204,86			
	Lisans [3]	243,14			
Öz Yeterlilik Toplam	**İlkokul [1]**	238,06	30,486	**0,000*** **	1-2 1-3
	Lise [2]	206,08			
	Lisans [3]	160,35			

p<0,000***

Anne eğitim durumlarına göre öz yeterlilik düzeyi arasında fark olup olmadığı incelenmiştir. Anne eğitim durumları ile öz yeterlilik arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur (p<0,05). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında kaynaklandığını bulmak için Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Başlama alt boyutunda anne eğitim durumu ilkokul olanlar ile lise ve lisans, lise mezunu olanlar ile lisans mezunu olanlar arasında farklılık bulunmuştur (p<0,05).

Yılmama alt boyutunda anne eğitim durumu ilkokul olanlar ile lisans, lise mezunu olanlar arasında belirgin bir ayrım ortaya çıkmıştır (p<0,05). Sürdürme alt boyutunda anne eğitim durumu ilkokul olanlar ile lisans, lise mezunu olanlar ile lisans mezunu olanlar arasında farklılık bulunmuştur (p<0,05). Son olarak Öz yeterlilik toplam boyutunda anne eğitim durumu ilkokul olanlar ile lise ve lisans mezunu olanlar arasında farklılık bulunmuştur (p<0,05).

Tablo 7. Baba eğitim durumlarına göre öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırması

		x rank	x^2	p	Farklılık
Başlama	**İlkokul [1]**	243,91	47,626	**0,000*** **	1-2 1-3 2-3
	Lise [2]	221,65			
	Lisans [3]	143,66			
Yılmama	**İlkokul [1]**	176,01	22,484	**0,000*** **	1-3 2-3
	Lise [2]	201,25			
	Lisans [3]	247,31			
Sürdürme	**İlkokul [1]**	179,13	29,631	**0,000*** **	1-3 2-3
	Lise [2]	193,03			
	Lisans [3]	255,96			
Öz Yeterlilik Toplam	**İlkokul [1]**	226,81	27,397	**0,000*** **	1-2 1-3 2-3
	Lise [2]	225,75			
	Lisans [3]	157,84			

p<0,000***

Baba eğitim durumlarına göre öz yeterlilik düzeyi arasında fark olup olmadığı incelenmiştir. Baba eğitim durumları ile öz yeterlilik arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur (p<0,05). Anlamlı farklılıkların kaynağını ortaya çıkarmak için Mann Whitney U testi, gruplar arasında uygulanmıştır. Başlama alt boyutunda baba eğitim durumu ilkokul olanlar ile lise ve lisans, lise mezunu olanlar ile lisans mezunu olanlar arasında farklılık bulunmuştur (p<0,05). Yılmama alt boyutunda baba eğitim durumu incelendiğinde, ilkokul mezunu babalar ile lisans, lise mezunu babalar arasında belirgin bir fark gözlemlenmiştir (p<0,05). Sürdürme alt boyutunda baba eğitim durumu ilkokul olanlar ile lisans, lise mezunu olanlar ile lisans mezunu olanlar arasında farklılık bulunmuştur (p<0,05). Son olarak Öz yeterlilik toplam boyutunda baba eğitim durumu ilkokul olanlar ile lise ve lisans, lise mezunu olanlar ile lisans mezunu olanlar arasında farklılık bulunmuştur (p<0,05).

Tablo 8. Haftalık aktivite düzeylerine göre öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırması

		x rank	x^2	p	Farklılık
Başlama	**Haftada 1. Gün**	209,13	0,060	0,971	
	Haftada 3-5 Gün	205,87			
	Haftada 5 Gün ve Üzeri	203,64			
Yılmama	**Haftada 1. Gün**	203,61	3,777	0,151	
	Haftada 3-5 Gün	211,53			
	Haftada 5 Gün ve Üzeri	178,00			
Sürdürme	**Haftada 1. Gün**	212,41	0,219	0,896	
	Haftada 3-5 Gün	204,55			
	Haftada 5 Gün ve Üzeri	207,67			
Öz Yeterlilik Toplam	**Haftada 1. Gün [1]**	203,49	7,597	0,73	
	Haftada 3-5 Gün [2]	197,55			
	Haftada 5 Gün ve Üzeri [3]	208,67			

Haftalık aktivite düzeylerine göre öz yeterlilik düzeyi arasında fark olup olmadığı incelenmiştir. Haftalık aktivite düzeylerine göre öz yeterlilik toplam puan arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır (p >0,05).

Tablo 9. Branşlarına göre öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırması

		x rank	x^2	p	Farklılık
Başlama	**Futbol [1]**	200,08	16,446	**,001****	1-2 2-3 2-4
	Basketbol [2]	113,42			
	Fitness [3]	209,87			
	Voleybol [4]	185,13			
Yılmama	**Futbol [1]**	166,18	8,626	**0,035***	1-2 2-3 2-4
	Basketbol [2]	257,17			
	Fitness [3]	200,28			
	Voleybol [4]	194,78			
Sürdürme	**Futbol [1]**	165,98	20,024	**0,000*****	1-2 2-3 2-4
	Basketbol [2]	296,25			
	Fitness [3]	197,21			
	Voleybol [4]	194,51			
Öz Yeterlilik Toplam	**Futbol [1]**	169,19	11,115	**0,011***	1-3 2-3 2-4 3-4
	Basketbol [2]	156,83			
	Fitness [3]	212,02			
	Voleybol [4]	173,60			

p<0,000***
p<0,01**
p<0,05*

Branşlarına göre öz yeterlilik düzeyi arasında fark olup olmadığı incelenmiştir. Branşlarına göre öz yeterlilik alt boyut ve toplam puanları arasında belirgin bir farklılık gözlemlenmiştir (p<0,05). Hangi gruplar arasında anlamlı farklılıkların olduğunu belirlemek amacıyla Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Başlama, Yılmama ve Sürdürme alt boyutlarında, Futbol ile Basketbol branşları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir (p<0,05). Son olarak Öz yeterlilik toplam puanında Futbol ile Basketbol, Basketbol ile Fitness ve Voleybol, Fitness ile Voleybol branşları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur (p<0,05).

Tablo 10. Spor geçmiş düzeylerine göre öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırması

		x rank	x^2	p	Farklılık
Başlama	**1-2 Yıl [1]**	233,53	26,809	**0,000*** **	1-2 1-3 1-5
	3-4 Yıl [2]	187,11			
	5-6 Yıl [3]	154,70			
	9 Yıl ve Üzeri [4]	195,77			
Yılmama	**1-2 Yıl [1]**	190,82	13,036	**0,005***	1-3 2-3
	3-4 Yıl [2]	194,28			
	5-6 Yıl [3]	244,43			
	9 Yıl ve Üzeri [4]	191,56			
Sürdürme	**1-2 Yıl [1]**	178,54	19,959	**0,000*** **	1-2 1-3
	3-4 Yıl [2]	216,97			
	5-6 Yıl [3]	245,66			
	9 Yıl ve Üzeri [4]	194,48			
Öz Yeterlilik Toplam	**1-2 Yıl [1]**	242,57	40,015	**0,000*** **	1-2 1-3 1-5
	3-4 Yıl [2]	167,64			
	5-6 Yıl [3]	154,93			
	9 Yıl ve Üzeri [4]	198,32			

p<0,000***
p<0,05*

Spor yaşlarına göre öz yeterlilik düzeyi arasında fark olup olmadığı incelenmiştir. Spor yaşlarına göre öz yeterlilik alt boyut ve toplam puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur (p<0,05). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında kaynaklandığını bulmak için Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Başlama ve Öz yeterlilik toplam puanlarında 1-2 yıl ile 3-4 yıl, 5-6 yıl ve 9 yıl üzerinde gruplar arasında anlamlı farklılık bulunmuştur (p<0,05). Son olarak sürdürme alt boyutunda 1-2 yıl ile 3-4 yıl ve 5-6 yıl arasında anlamlı farklılık bulunmuştur (p<0,05). Yılmama alt boyutunda 1-2 yıl ile 5-6 yıl ve 3-4 yıl ile 5-6 yıl arasında farklılık bulunmuştur (p<0,05).

Tablo 11. Yaş gruplarına göre motivasyon düzeylerinin karşılaştırması

		x rank	x^2	p	Farklılık
Başarı/Statü	**18-20 Yaş[1]**	191,22	3,102	0,212	
	21-24 Yaş[2]	213,24			
	25 Yaş Ve Üzeri[3]	212,74			
Fiziksel Uygunluk	**18-20 Yaş[1]**	199,50	0,689	0,709	
	21-24 Yaş[2]	208,46			
	25 Yaş Ve Üzeri[3]	209,70			
Takım Üyeliği	**18-20 Yaş[1]**	175,13	17,873	**0,000*** **	1-3
	21-24 Yaş[2]	198,14			
	25 Yaş Ve Üzeri[3]	226,07			
Arkadaş	**18-20 Yaş[1]**	185,88	5,808	**0,055***	1-3
	21-24 Yaş[2]	208,24			
	25 Yaş Ve Üzeri[3]	217,15			
Eğlence	**18-20 Yaş[1]**	201,19	0,513	0,774	
	21-24 Yaş[2]	205,27			
	25 Yaş Ve Üzeri[3]	209,76			
Yarışma	**18-20 Yaş[1]**	210,19	0,236	0,889	
	21-24 Yaş[2]	202,76			
	25 Yaş Ve Üzeri[3]	205,64			
Beceri Gelişimi	**18-20 Yaş[1]**	205,41	0,533	0,766	
	21-24 Yaş[2]	213,53			
	25 Yaş Ve Üzeri[3]	204,95			
Hareket/Aktif Olma	**18-20 Yaş[1]**	202,50	0,596	0,742	
	21-24 Yaş[2]	213,32			
	25 Yaş Ve Üzeri[3]	206,59			
Motivasyon Toplam	**18-20 Yaş[1]**	177,74	11,564	**0,003***	1-3 2-3
	21-24 Yaş[2]	202,21			
	25 Yaş Ve Üzeri[3]	223,21			

p<0,000***
p<0,05*

Yaş gruplarına göre motivasyon alt boyut ve toplam puanları arasında fark olup olmadığını belirlemek için bir inceleme yapılmıştır. Yaş grupları ile takım üyeliği, arkadaş alt boyut ve toplam puan arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur (p<0,05). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında kaynaklandığını bulmak için Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Takım üyeliği ve arkadaş alt boyutlarında 18-20 yaş ile 25 yaş ve üzeri katılımcılar arasında fark bulunmuştur (p<0,05). Toplam motivasyon puanında ise 25 yaş ve üzeri katılımcılar ile 18-20 yaş ve 21-24 yaş arasındaki katılımcılar arasında farklılık bulunmuştur (p<0,05).

Tablo 12. Cinsiyete göre motivasyon düzeylerinin karşılaştırması

	Cinsiyet	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	p
Başarı/Statü	**Kadın**	265	187,60	49714,00	14469,000	-4,532	**0,000*** **
	Erkek	147	**240,57**	35364,00			
Fiziksel Uygunluk	**Kadın**	265	192,46	51001,00	15756,000	-3,450	**0,001** **
	Erkek	147	**231,82**	34077,00			
Takım Üyeliği	**Kadın**	265	195,69	51857,00	16612,000	-2,724	**0,006***
	Erkek	147	**225,99**	33221,00			
Arkadaş	**Kadın**	265	185,79	49235,50	13990,500	-4,903	**0,000*** **
	Erkek	147	**243,83**	35842,50			
Eğlence	**Kadın**	265	206,31	54671,50	19426,500	-,049	0,961
	Erkek	147	206,85	30406,50			
Yarışma	**Kadın**	265	192,00	50880,50	15635,500	-3,656	**0,000*** **
	Erkek	147	**232,64**	34197,50			
Beceri Gelişimi	**Kadın**	265	206,90	54829,50	19370,500	-,126	0,899
	Erkek	147	205,77	30248,50			
Hareket/Aktif Olma	**Kadın**	265	205,90	54564,00	19319,000	-,176	0,861
	Erkek	147	207,58	30514,00			
Motivasyon Toplam	**Kadın**	264	186,69	49285,50	14305,500	-4,523	**0,000*** **
	Erkek	148	**241,84**	35792,50			

p<0,000***
p<0,01**
p<0,05*

Mann Whitney U testi, araştırmaya katılan bireylerin cinsiyetlerine göre motivasyonun toplam ve alt boyutlarında anlamlı farklılıkların olup olmadığını ortaya koymak için uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, cinsiyetler arasında Başarı/Statü, Fiziksel Uygunluk, Takım Üyeliği, Arkadaş, Yarışma ve toplam motivasyon puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlemlenmiştir (p<0,05). Anlamlı farklılığın, tüm parametrelerde erkek bireylerden kaynaklandığı saptanmıştır.

Tablo 13. Eğitim durumlarına göre motivasyon düzeylerinin karşılaştırması

		x rank	x^2	p	Farklılık
Başarı/Statü	**Lise [1]**	175,07	8,053	**0,018***	1-2 2-3
	Lisans [2]	211,64			
	Lisans Üstü [3]	220,61			
Fiziksel Uygunluk	**Lise [1]**	182,22	4,866	**0,088***	1-2
	Lisans [2]	212,16			
	Lisans Üstü [3]	205,94			
Takım Üyeliği	**Lise [1]**	182,21	6,072	**0,048***	1-2 2-3
	Lisans [2]	208,44			
	Lisans Üstü [3]	225,27			
Arkadaş	**Lise [1]**	168,97	12,079	**0,002***	1-2 2-3
	Lisans [2]	211,82			
	Lisans Üstü [3]	229,86			
Eğlence	**Lise [1]**	179,11	6,885	**0,032***	1-2
	Lisans [2]	213,42			
	Lisans Üstü [3]	204,62			
Yarışma	**Lise [1]**	191,84	2,000	0,368	
	Lisans [2]	210,09			
	Lisans Üstü [3]	200,61			
Beceri Gelişimi	**Lise [1]**	188,46	4,999	0,082	
	Lisans [2]	211,47			
	Lisans Üstü [3]	199,09			
Hareket/Aktif Olma	**Lise [1]**	207,82	,959	0,619	
	Lisans [2]	206,31			
	Lisans Üstü [3]	193,46			
Motivasyon Toplam	**Lise [1]**	180,28	5,426	0,066	
	Lisans [2]	209,28			
	Lisans Üstü [3]	223,56			

Eğitim durumlarına göre motivasyon alt boyut ve toplam puanları arasında fark olup olmadığı incelenmiştir. Eğitim durumları ile başarı/statü, fiziksel uygunluk, takım üyeliği, arkadaş ve eğlence alt boyutları arasında belirgin bir farklılık ortaya çıkmıştır ($p<0,05$). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında kaynaklandığını bulmak için Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Başarı/Statü ve arkadaş alt boyutlarına odaklanıldığında, lise ile lisans, lisans ile lisans üstü eğitim düzeyleri arasında belirgin bir farklılık gözlemlenmiştir ($p<0,05$). Fiziksel uygunluk ve eğlence alt boyutlarına odaklanıldığında, lise ile lisans düzeyleri arasında belirgin bir farklılık gözlemlenmiştir $p<0,05$).

Tablo 14. Gelir durumlarına göre motivasyon düzeylerinin karşılaştırması

		n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	p
Başarı/Statü	**Orta**	215	201,15	43246,50	20026,500	-1,088	0,276
	İyi	198	213,36	42244,50			
Fiziksel Uygunluk	**Orta**	215	197,79	42525,00	19305,000	-1,755	0,079
	İyi	198	217,00	42966,00			
Takım Üyeliği	**Orta**	215	199,06	42798,00	19578,000	-1,551	0,121
	İyi	198	215,62	42693,00			
Arkadaş	**Orta**	215	197,52	42466,00	19246,000	-1,740	0,082
	İyi	198	217,30	43025,00			
Eğlence	**Orta**	215	191,40	41152,00	17932,000	-3,075	**0,002****
	İyi	198	**223,93**	44339,00			
Yarışma	**Orta**	215	191,00	41064,00	17844,000	-3,130	**0,002****
	İyi	198	**224,38**	44427,00			
Beceri Gelişimi	**Orta**	215	203,23	43695,50	20475,500	-,915	0,360
	İyi	198	211,09	41795,50			
Hareket/Aktif Olma	**Orta**	215	205,25	44129,50	20909,500	-,398	0,69
	İyi	198	208,90	41361,50			
Motivasyon Toplam	**Orta**	215	193,43	41588,00	18368,000	-2,413	**0,016***
	İyi	198	**221,73**	43903,00			

Gelir durumlarına göre motivasyonun toplam ve alt boyutları, araştırmaya katılan bireyler üzerinde Mann Whitney U testi ile değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, gelir durumları arasında Eğlence, Yarışma ve toplam motivasyon puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Anlamlı farklılığın, tüm parametrelerde geliri iyi olan bireylerden kaynaklandığı saptanmıştır.

Tablo 15. Anne eğitim durumlarına göre motivasyon düzeylerinin karşılaştırması

		x rank	x^2	p	Farklılık
Başarı/Statü	**İlkokul [1]**	185,82	14,589	**0,001****	1-3 2-3
	Lise [2]	204,72			
	Lisans [3]	236,98			
Fiziksel Uygunluk	**İlkokul [1]**	197,21	14,523	**0,001****	1-3 2-3
	Lise [2]	186,37			
	Lisans [3]	237,61			
Takım Üyeliği	**İlkokul [1]**	202,06	4,784	0,091	
	Lise [2]	193,86			
	Lisans [3]	223,35			
Arkadaş	**İlkokul [1]**	192,76	11,860	**0,003****	1-3 2-3
	Lise [2]	194,61			
	Lisans [3]	236,35			
Eğlence	**İlkokul [1]**	198,18	13,475	**0,001****	1-3 2-3
	Lise [2]	187,28			
	Lisans [3]	235,31			
Yarışma	**İlkokul [1]**	186,47	16,035	**0,000*****	1-3 2-3
	Lise [2]	203,35			
	Lisans [3]	237,33			
Beceri Gelişimi	**İlkokul [1]**	201,31	4,782	0,092	
	Lise [2]	198,14			
	Lisans [3]	220,40			
Hareket/Aktif Olma	**İlkokul [1]**	208,09	1,404	0,496	
	Lise [2]	197,51			
	Lisans [3]	210,99			
Motivasyon Toplam	**İlkokul [1]**	184,08	16,363	**0,001****	1-3 2-3
	Lise [2]	203,73			
	Lisans [3]	240,79			

p<0,000***
p<0,001**

Anne eğitim durumlarına göre motivasyon alt boyut ve toplam puanları arasında fark olup olmadığı incelenmiştir. Eğitim durumları ile başarı/statü, fiziksel uygunluk, arkadaş, eğlence, yarışma alt boyutları ve motivasyon toplam puanlar arasında farklılık gözlemlenmiştir ($p<0,05$). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında kaynaklandığını bulmak için Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Farklılık bulunan tüm parametrelerde ilkokul ile lisans, lise ile lisans eğitim düzeyleri arasında farklılık gözlemlenmiştir ($p<0,05$).

Tablo 16. Baba eğitim durumlarına göre motivasyon düzeylerinin karşılaştırması

		x rank	x^2	p	Farklılık
Başarı/Statü	**İlkokul [1]**	190,54	6,464	**0,039***	1-3
	Lise [2]	204,11			
	Lisans [3]	227,34			
Fiziksel Uygunluk	**İlkokul [1]**	195,41	8,043	**0,018***	1-3 2-3
	Lise [2]	197,88			
	Lisans [3]	231,19			
Takım Üyeliği	**İlkokul [1]**	209,94	4,224	0,121	
	Lise [2]	194,38			
	Lisans [3]	220,53			
Arkadaş	**İlkokul [1]**	199,59	14,992	**0,001****	1-3 2-3
	Lise [2]	188,26			
	Lisans [3]	240,74			
Eğlence	**İlkokul [1]**	196,31	5,507	0,064	
	Lise [2]	200,71			
	Lisans [3]	226,05			
Yarışma	**İlkokul [1]**	187,98	9,244	**0,010***	1-3 2-3
	Lise [2]	204,24			
	Lisans [3]	229,92			
Beceri Gelişimi	**İlkokul [1]**	203,27	1,197	0,550	
	Lise [2]	203,79			
	Lisans [3]	213,99			
Hareket/Aktif Olma	**İlkokul [1]**	209,79	,423	0,809	
	Lise [2]	203,06			
	Lisans [3]	207,96			
Motivasyon Toplam	**İlkokul [1]**	190,89	11,925	**0,003***	1-3 2-3
	Lise [2]	196,15			
	Lisans [3]	238,58			

p<0,000***
p<0,001**

Baba eğitim durumlarına göre motivasyon alt boyut ve toplam puanları arasında fark olup olmadığı incelenmiştir. Eğitim durumları ile başarı/statü, fiziksel uygunluk, arkadaş, yarışma alt boyutları ve motivasyon toplam puanlar arasında farlılık bulunmuştur (p<0,05). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında kaynaklandığını bulmak için Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Başarı/statü alt boyutunda ilkokul ile lisans eğitim düzeyinde farklılık bulunurken, fiziksel uygunluk, arkadaş, yarışma alt boyutları ve motivasyon toplam puanlar arasında ilkokul ile lisans, lise ile lisans eğitim düzeyleri arasında farklılık bulunmuştur (p<0,05).

Tablo 17. Haftalık aktivite düzeylerine göre motivasyon düzeylerinin karşılaştırması

		x rank	x^2	p	Farklılık
Başarı/Statü	**Haftada 1. Gün**	198,56	,275	0,872	
	Haftada 3-5 Gün	206,92			
	Haftada 5 Gün Ve Üzeri	208,25			
Fiziksel Uygunluk	**Haftada 1. Gün**	190,04	1,326	0,515	
	Haftada 3-5 Gün	208,85			
	Haftada 5 Gün Ve Üzeri	206,01			
Takım Üyeliği	**Haftada 1. Gün**	190,55	1,305	0,521	
	Haftada 3-5 Gün	208,75			
	Haftada 5 Gün Ve Üzeri	206,07			
Arkadaş	**Haftada 1. Gün**	211,25	2,182	0,336	
	Haftada 3-5 Gün	208,92			
	Haftada 5 Gün Ve Üzeri	184,80			
Eğlence	**Haftada 1. Gün**	189,52	4,818	0,090	
	Haftada 3-5 Gün	212,91			
	Haftada 5 Gün Ve Üzeri	184,23			
Yarışma	**Haftada 1. Gün**	198,52	1,974	0,373	
	Haftada 3-5 Gün	203,98			
	Haftada 5 Gün Ve Üzeri	224,42			
Beceri Gelişimi	**Haftada 1. Gün**	195,72	4,734	0,094	
	Haftada 3-5 Gün	211,39			
	Haftada 5 Gün Ve Üzeri	186,47			
Hareket/Aktif Olma	**Haftada 1. Gün [1]**	172,61	8,113	**0,017***	1-2
	Haftada 3-5 Gün [2]	211,46			
	Haftada 5 Gün Ve Üzeri[3]	208,78			
Motivasyon Toplam	**Haftada 1. Gün**	188,07	1,726	0,422	
	Haftada 3-5 Gün	210,17			
	Haftada 5 Gün Ve Üzeri	201,11			

$p<0,05$*

Haftalık aktivite düzeylerine göre motivasyon düzeyleri arasında fark olup olmadığı incelenmiştir. Haftalık aktivite düzeylerine göre başarı/statü, fiziksel uygunluk, takım olma, arkadaş, eğlence, yarışma, beceri gelişimi ve motivasyon toplam puanları arasında anlamlı farklılık bulunmazken hareket/aktif olma alt boyutunda anlamlı farklılık gözlemlenmiştir ($p<0,05$). Hangi gruplar arasında anlamlı farklılıkların olduğunu tespit etmek için Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Hareketli olma alt boyutunda haftada 1 gün ile haftada 3-5 gün aktiviteye katılanlar arasında farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

Tablo 18. Branşlara göre motivasyon düzeylerinin karşılaştırması

		x rank	x^2	p	Farklılık
Başarı/Statü	**Futbol [1]**	205,20	7,629	0,054	2-3
	Basketbol [2]	256,15			
	Fitness [3]	193,97			
	Voleybol [4]	211,01			
Fiziksel Uygunluk	**Futbol [1]**	213,93	2,241	0,524	
	Basketbol [2]	227,31			
	Fitness [3]	197,81			
	Voleybol [4]	195,32			
Takım Üyeliği	**Futbol [1]**	232,47	9,984	**0,019***	1-3 2-3
	Basketbol [2]	235,44			
	Fitness [3]	191,04			
	Voleybol [4]	223,10			
Arkadaş	**Futbol [1]**	225,38	7,009	0,072	
	Basketbol [2]	245,17			
	Fitness [3]	192,98			
	Voleybol [4]	210,00			
Eğlence	**Futbol [1]**	196,63	6,321	0,097	
	Basketbol [2]	242,60			
	Fitness [3]	194,71			
	Voleybol [4]	218,83			
Yarışma	**Futbol [1]**	215,13	12,992	**0,005****	2-3 3-4
	Basketbol [2]	256,54			
	Fitness [3]	190,57			
	Voleybol [4]	226,48			
Beceri Gelişimi	**Futbol [1]**	191,55	2,195	0,533	
	Basketbol [2]	212,73			
	Fitness [3]	198,35			
	Voleybol [4]	214,00			
Hareket/Aktif Olma	**Futbol [1]**	189,67	1,087	0,780	
	Basketbol [2]	210,85			
	Fitness [3]	199,62			
	Voleybol [4]	207,89			
Motivasyon Toplam	**Futbol [1]**	186,76	10,417	**0,015***	1-2 2-3
	Basketbol [2]	272,85			
	Fitness [3]	195,78			
	Voleybol [4]	202,88			

p<0,01**p<0,05*

Branşlarına göre motivasyon düzeyleri arasında fark olup olmadığı incelenmiştir. Branşlarına göre başarı/statü, takım üyeliği, yarışma ve motivasyon toplam puanları arasında anlamlı bir farklılık gözlemlenmiştir (p<0,05). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında kaynaklandığını bulmak için Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Başarı/statü alt boyutunda basketbol ve fitness branşları arasında farklılık bulunmuştur (p<0,05). Takım üyeliği alt boyutunda futbol

ve fitness ile, basketbol ve fitness grupları arasında farklılık bulunmuştur (p<0,05). Yarışma alt boyutunda basketbol ile fitness, fitness ile voleybol grupları arasında farklılık bulunmuştur (p<0,05). Son olarak motivasyon toplam puanında futbol ile basketbol, basketbol ile fitness grupları arasında farklılık bulunmuştur (p<0,05).

Tablo 19. Spor geçmiş düzeylerine göre motivasyon düzeylerinin karşılaştırması

		x rank	x^2	P	Farklılık
Başarı/Statü	**1-2 Yıl**	183,34	13,412	**0,004****	1-2 1-3 2-5
	3-4 Yıl	231,74			
	5-6 Yıl	222,22			
	9 Yıl ve Üzeri	192,96			
Fiziksel Uygunluk	**1-2 Yıl**	186,42	7,459	0,059	1-2 1-3
	3-4 Yıl	223,87			
	5-6 Yıl	213,33			
	9 Yıl ve Üzeri	202,82			
Takım Üyeliği	**1-2 Yıl**	178,50	15,896	**0,001****	1-2 1-3
	3-4 Yıl	221,77			
	5-6 Yıl	227,58			
	9 Yıl ve Üzeri	207,73			
Arkadaş	**1-2 Yıl**	181,92	12,107	**0,007****	1-2 1-3
	3-4 Yıl	219,52			
	5-6 Yıl	230,09			
	9 Yıl ve Üzeri	200,14			
Eğlence	**1-2 Yıl**	197,07	2,723	0,436	
	3-4 Yıl	219,58			
	5-6 Yıl	197,12			
	9 Yıl ve Üzeri	200,22			
Yarışma	**1-2 Yıl**	194,11	4,373	0,224	
	3-4 Yıl	218,55			
	5-6 Yıl	212,88			
	9 Yıl ve Üzeri	192,01			
Beceri Gelişimi	**1-2 Yıl**	199,16	10,574	**0,014***	1-2 2-3 2-5
	3-4 Yıl	229,49			
	5-6 Yıl	192,06			
	9 Yıl ve Üzeri	191,10			
Hareket/Aktif Olma	**1-2 Yıl**	195,67	2,251	0,522	
	3-4 Yıl	213,91			
	5-6 Yıl	205,18			
	9 Yıl ve Üzeri	200,80			
Motivasyon Toplam	**1-2 Yıl**	173,49	22,562	**0,000*****	1-2 1-3 3-5
	3-4 Yıl	228,55			
	5-6 Yıl	239,83			
	9 Yıl ve Üzeri	199,63			

p<0,000***
p<0,05*

Spor yaşlarına göre motivasyon düzeyleri arasında fark olup olmadığı incelenmiştir. Spor yaşlarına göre yapılan değerlendirmede, başarı ve statü, fiziksel uygunluk, takım üyeliği, arkadaş ilişkileri, beceri gelişimi alt boyutları arasında belirgin farklar tespit edilmiştir. ($p<0,05$). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında kaynaklandığını bulmak için Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Başarı/statü alt boyutunda 1-2 yıl ile 3-4 yıl ve 5-6 yıl, 3-4 yıl ile 9 yıl ve üzeri arasında farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Fiziksel uygunluk, takım üyeliği ve arkadaş alt boyutlarında 11-2 yıl ile 3-4 yıl ve 5-6 yıl arasında farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Beceri alt boyutunda 1-2 yıl ile 3-4 yıl, 3-4 yıl ile 5-6 yıl ve 9 yıl ve üzerinde farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

Tablo 20. Öz yeterlilik ve motivasyon toplam skorları arasındaki ilişki

		Motivasyon
Öz Yeterlilik	**r**	0,257**
	p	,000

Araştırmaya katılan bireylerin motivasyon ve öz yeterlilik toplam skorlarının ilişkileri Spearman Rho Korelasyon testi ile analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, motivasyon ve öz yeterlilik toplam skorları arasında anlamlı düzeyde bir ilişki bulunmuştur ($p<0,05$).

Tablo 21. Öz yeterlilik alt boyutları ile motivasyon alt boyutları arasındaki ilişki

		Başarı/Statü	Fiziksel Uygunluk	Takım Üyeliği	Arkadaş	Eğlence	Yarışma	Beceri Gelişimi	Hareket/ Aktif Olma
Başlama	**r**	**,193****	,054	,082	**,249****	,038	**,172****	,038	,085
	p	,000	,272	,095	,000	,439	,000	,442	,084
Yılmama	**r**	,033	**,100***	-,047	**,133****	,012	,028	**,106***	**,178****
	p	,502	,042	,339	,007	,810	,566	,031	,000
Sürdürme	**r**	**,126***	**,116***	,090	**,266****	**,103***	**,120***	,016	,054
	p	,010	,019	,069	,000	,036	,015	,739	,270

Araştırmaya katılan bireylerin motivasyon ve öz yeterlilik alt boyutlarının ilişkileri Spearman Rho Korelasyon testi ile analiz edilmiştir. Elde edilen sonuca göre, Öz yeterlilik Başlama alt boyutunun Motivasyon Başarı, Arkadaş ve Yarışma alt boyutları ile anlamlı düzeyde bir ilişki olduğu bulunmuştur ($p<0,05$). Yılmama alt boyutunun fiziksel uygunluk, arkadaş, beceri gelişimi ve aktif olma alt boyutları ile anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($p<0,05$). Son olarak sürdürme alt boyutunun başarı, fiziksel uygunluk, arkadaş, eğlence ve yarışma alt boyutları ile anlamlı düzeyde ilişkisi olduğu bulunmuştur ($p<0,05$).

5. TARTIŞMA

Bu araştırmanın amacı; Spor tesislerine gelen üyelerin spora katılım motivasyonu ile özyeterlik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemektir.

Yaş grupları ile öz yeterlilik arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Başlama alt boyutunda yapılan değerlendirmede, 18-20 yaş ile 25 yaş ve üzeri grupları arasında belirgin farklılıklar tespit edilmiştir ($p<0,05$). Yılmama alt boyutunda yapılan değerlendirmede, 18-20 yaş ile 25 yaş ve üzeri grupları arasında belirgin farklılıklar gözlemlenmiştir ($p<0,05$). 21-24 yaş grubu ile 25 yaş ve üzeri olan grup arasında Sürdürme alt boyutunda belirli kriterlerde anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($p<0,05$). Öz yeterlilik toplam boyutunda yapılan değerlendirmede, 18-20 yaş ile 21-24 yaş ve 25 yaş ve üzeri grupları arasında belirgin farklılıklar tespit edilmiştir ($p<0,05$). Koçak (74), Teakwondo sporcuları üzerine yaptığı araştırmasında genç yaştaki sporcuların öz yeterlilik düzeylerinin orta ve ileri yaştaki sporculardan daha iyi olduğunu bulmuştur. Scholz ve ark. (75), yaptıkları çalışmalarda yaş değişkenin genel özyeterlik puanında etkili bir değişken olduğu bildirmişlerdir. Bu bulguların aksine, yaşın öz yeterlilik üzerinde etkisinin olmadığı araştırmalarda bulunmaktadır. Buğdaycı (76) yaptığı araştırmasında, yaş değişkeninin katılımcıların genel öz yeterlilik düzeyini etkilemediğini bulmuştur. Aydıner (77) yaptığı araştırmada yaşa göre öz yeterlilik sonuçlarında anlamlı düzeyde değişim olmadığını bulmuştur. Araştırmamızı destekleyen ve desteklemeyen bulgular olduğu görülmektedir. Bu bulgulara göre, farklı sonuçlara ulaşılabildiği görülmektedir. Bunun sebebi olarak araştırma grubunun branş farkları, sosyal yaşamları gibi değişkenlerden kaynaklandığı söylenebilir. Genç yetişkinlik dönemindeki bireylerin henüz yaşam deneyimi ve özgüven açısından olgunlaşmamış olabilecekleri düşünülürken, 25 yaş ve üzeri kişilerin genellikle daha fazla yaşam deneyimi ve sorumlulukları olduğu için, bu grup bireylerin öz yeterlilik algılarının daha yüksek olabileceği öne sürülebilir.

Cinsiyet bazında yapılan analizler, öz yeterlilik toplam ve alt boyutları arasında belirgin farkların olduğunu göstermiştir ($p<0,05$). Anlamlı farklılığın, başlama ve öz yeterlilik toplam puan alt boyutlarında kadın bireylerden, yılmama ve sürdürme alt boyutlarında ise erkek bireylerden kaynaklandığı saptanmıştır. Şahin'in (78) yürüttüğü araştırmaya göre, erkeklerin genel öz yeterliliği, kadınlara kıyasla daha yüksek bulunmuştur. Weller‘in (79)

araştırmasının sonuçlarına bakıldığında; erkek antrenör adaylarının öz yeterlik düzeylerinin kadınlara göre daha yüksek seviyede olduğu söylenebilir. Literatürde, öz yeterlilik düzeyinin hem erkek hem de kadın katılımcılara göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı sonucunu ortaya koyan birçok araştırma bulunmaktadır (80-82). Elde edilen sonuçlar araştırmamızdaki bulguları desteklemektedir. Araştırmamızdaki, öz yeterlilik açısından yılmama ve devam ettirme alt boyutunda erkeklerin daha yüksek puanlara sahip olduğu, başlama ve genel öz yeterlilik te ise kadınların daha yüksek puanlara sahip olduğu görülmektedir. Kadın bireylerin başlama ve öz yeterlilikle ilgili alt boyutlarında daha düşük puanlar alması, kendilerini yetenekli hissetme konusunda daha az özgüvene sahip olabileceklerini veya daha fazla kaygı yaşayabileceklerinden kaynaklanabilir. Öte yandan, erkek bireylerin yılmama ve sürdürme alt boyutlarında daha yüksek puanlar alması, belirli bir hedefe ulaşma konusunda daha kararlı ve azimli olmalarını ve bu hedeflere sürekli olarak bağlı kalmalarından kaynaklabilir.

Araştırmamızda, katılımcıların eğitim durumları ile öz yeterlilikleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$). Tülek (83) , yaptığı araştırmada sporcuların eğitim düzeylerine göre genel öz yeterlilik puanlarında farklılaşma olmadığını bulmuştur. Toklu'nun (84) yapmış olduğu çalışmada sporcuların öz yeterlilik düzeyleri ve eğitim seviyeleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Literatürde yapılan araştırmalar, bulgularımızı destekler niteliktedir. Sporcularda öz yeterlilik, yapılan spora, uygulanan antrenmanlara ve atletik performansa dayalı bir inanç sistemidir. Bir sporcunun yüksek düzeyde eğitim geçmişine sahip olması, diğer değişkenleri göz ardı edip öz yeterliliğini yükseltmeye katkı sağlamayabilir. Spor yapma becerileri veya performansları eğitim seviyesinden bağımsız olabilir ve bu nedenle öz yeterlik puanları arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamış olabilir.

Gelir durumlarına göre öz yeterlilik düzeyi arasında bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Araştırmamızda, katılımcıların gelir durumları ile öz yeterlilikleri arasında anlamlı bir farklılık belirlenememiştir ($p>0,05$). Aytaç (85), yaptığı araştırmada gençlerin aile gelir düzeylerinin öz yeterliliği etkilemediğini bulmuştur. Yapılan bazı diğer araştırmalarda ailenin gelir düzeyinin öz yeterliliği etkilemediğini ortaya koymaktadır (86,87). Elde edilen bulgular araştırmamızı desteklemektedir. Buna göre, ailenin gelir durumunun öz yeterliliği etkilemediği söylenebilir.

Katılımcıların anne ve baba eğitim düzeylerinde ise öz yeterlilik alt boyutları ve öz yeterlilik toplam puanları arasında farklılık bulunmuştur. Elde edilen sonuçlara göre, anne ve

baba eğitim düzeyinde ilkokul düzeyinde olanların, toplam öz yeterlilik bulguları daha yüksek saptanmıştır. Yapılan literatür incelemelerinde ebeveynlerin eğitim durumlarının sporcuların öz yeterlilik düzeyine etkisinin olup olmadığını inceleyen araştırmalara ulaşılamamıştır. Elde ettiğimiz bulgulara göre, anne ve baba eğitim düzeyi düşük olan sporcuların başlama ve genel öz yeterlilik düzeylerinin yüksek olduğu, eğitim düzeyi yüksek olan bireylerin yılmama ve sürdürme alt boyutlarında eğitim düzeyi düşük olanlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu bulgular doğrultusunda, anne ve baba eğitim düzeyinin arttıkça, öz yeterlilik alt boyutlarından bir işi yılmadan uzun süre devam ettirebilme becerisinin arttığı, başlama ve genel öz yeterlilik düzeyin de ise tam tersi durumun olduğu söylenebilir.

Haftalık aktivite düzeylerine göre öz yeterlilik düzeyi arasında fark olup olmadığı incelenmiştir. Haftalık aktivite düzeylerine göre yapılan değerlendirmede, öz yeterlilik toplam puanları arasında anlamlı bir farklılık belirlenememiştir ($p > 0,05$). Aytaç ve ark. (85) ,yaptığı araştırmada haftalık yapılan antrenman sayısının öz yeterlilik düzeyini etkilemediğini bulmuştur. Bir diğer araştırmada ise Yıldız (88), profesyonel olan ve olmayan sporcuların haftalık antrenman süreleri göre öz yeterlilik düzeyini incelemiştir. Elde ettiği bulgulara göre, haftalık antrenman süresinin etkilemediğini rapor etmiştir. Genel olarak, katılımcıların aktif spor yaptıkları düşünüldüğünde, haftalık yapılan sürenin öz yeterliliği etkilemediği düşünülmektedir. Öz yeterlik algısı genellikle daha karmaşık bir yapıya sahip olabileceği için sadece antrenman sıklığıyla değil, aynı zamanda spor yapma deneyimi, bireysel yetenekler, motivasyon ve zorluklarla başa çıkma becerileri gibi faktörlerle de ilişkili olabileceği söylenebilir.

Branşlarına göre öz yeterlilik alt boyut ve toplam puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir, bu da alanlar arasındaki performansın belirgin bir şekilde değiştiğini göstermektedir ($p<0,05$). Başlama, Yılmama ve Sürdürme alt boyutlarında Futbol ile Basketbol, Basketbol ile Fitness ve Voleybol branşları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Son olarak, öz yeterlilik toplam puanında Futbol ile Basketbol, Basketbol ile Fitness ve Voleybol ile Fitness branşları arasında anlamlı farklılık belirlenmiştir ($p<0,05$). Özsarı ve ark. (89), gerçekleştirdikleri araştırmada, bireysel sporlarla ilgilenen katılımcıların takım sporlarıyla ilgilenen katılımcılara göre daha yüksek öz yeterlilik puanlarına sahip olduğunu ortaya koymuştur. Buse ve ark. (90), yaptığı araştırmada bireysel sporcuların anlamlı düzeyde takım sporları yapan bireylerden daha yüksek öz yeterlilik skoruna sahip olduğunu bulmuştur. Bir başka araştırmada ise Gökçe ve ark.(91) , önemli düzeyde bireysel spor yapan bireylerin,

takım sporu yapanlara göre daha yüksek öz yeterlilik skoruna sahip olduğunu belirlemiştir. Literatürdeki bulgular, araştırmamızı destekler niteliktedir. Araştırmamızda bireysel olarak fitness branşı ile ilgilenen katılımcıların diğer branşlardaki sporculara göre daha yüksek öz yeterlilik skorlarına sahip olduğu görülmektedir. bunun sebebi olarak, sporcuların bireysel olarak kendilerini öznel değerlendirmeleri ve bununla birlikte yaptıkları sporun gelişim ve performans dönütlerinin daha belirgin bir şekilde ortaya konması, fitness yapanların diğer takım sporları yapanlara göre öz yeterlilik düzeylerinin yüksek olmasını açıklayabilmektedir.

Spor yaşlarına göre öz yeterlilik alt boyut ve toplam puanları arasında belirgin bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$). Deneyim grupları arasında, Başlama ve Öz yeterlilik puanlarındaki anlamlı farklar, 1-2 yıl ile 3-4 yıl, 5-6 yıl ve 9 yıl üzeri deneyime sahip gruplar arasında belirlenmiştir ($p<0,05$). Araştırma sonuçlarına göre, sürdürme alt boyutunda 1-2 yıl deneyime sahip bireylerle 3-4 yıl ve 5-6 yıl deneyime sahip bireyler arasında anlamlı farklılıklar belirlenmiştir ($p<0,05$). Yılmama alt boyutundaki değerlendirmelerde, 1-2 yıl ile 5-6 yıl deneyime sahip katılımcılar arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir ($p<0,05$). Tıkaç ve ark. (92) yaptıkları araştırmada spor yapma süresinin artmasının öz yeterliliği arttırdığını bulmuştur. Yarar (93), aktif bir şekilde uzun süre yapılan sportif faaliyetlerin yapmayanlara göre daha yüksek öz yeterliliği arttırdığını rapor etmiştir. Bir başka araştırmada da Öztop (94), aktivite süresinin öz yeterliliği etkilediğini bulmuştur. Bu bulgular araştırmamızı destekler niteliktedir. Spor ve egzersize ayrılan süre arttıkça bireylerin kendine güven ve buna bağlı olarak öz yeterliliklerinin artacağı söylenebilir. Kadın bireylerin başlama ve öz yeterlilikle ilgili alt boyutlarında daha düşük puanlar alması, kendilerini yetenekli hissetme konusunda daha az özgüvene sahip olabileceklerini veya daha fazla kaygı yaşayabileceklerinden kaynaklanabilir. Öte yandan, erkek bireylerin yılmama ve sürdürme alt boyutlarında daha yüksek puanlar alması, belirli bir hedefe ulaşma konusunda daha kararlı ve azimli olmalarını ve bu hedeflere sürekli olarak bağlı kalmalarından kaynaklabilir.

Yaş gruplarına göre motivasyon alt boyut ve toplam puanları arasında fark olup olmadığı incelenmiştir. Yaş grupları ile takım üyeliği arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiş, gençler ve yetişkinler arasında belirgin bir ayrım gözlemlenmiştir ($p<0,05$). Takım üyeliği ve arkadaş alt boyutlarına dair yapılan analizde, 18-20 yaş aralığındaki katılımcılar ile 25 yaş ve üzeri katılımcılar arasında belirgin bir farklılık ortaya çıkmıştır ($p<0,05$). Motivasyon düzeylerini değerlendiren analiz sonuçları, 25 yaş ve üzeri ile 18-20 yaş ve 21-24 yaş arasındaki gruplar arasında toplam motivasyon puanlarında önemli bir ayrım olduğunu

göstermektedir ($p<0,05$). Yapılan araştırmaya göre, Çam'ın (95) çalışması yaş faktörünün spora katılım motivasyonunu etkilediğini göstermiş ve yaşları daha büyük olan sporcuların daha yüksek motivasyona sahip olduğunu ortaya koymuştur. Sarıkol ve ark. (96), askeri personeller üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmada yaş aralıklarını; 20-25 yaş aralığı, 26-30 yaş aralığı, 31-35 yaş aralığı, 36-40 yaş aralığı ve 41+ yaş aralığı olacak şekilde dört kategoride toplamıştır. Analiz sonuçlarına göre, yaş ile spora katılım motivasyonu arasında belirgin bir farkın olduğu tespit edilmiştir. Araştırmasında Bozkurt (60), lise öğrencilerinin spora katılım motivasyonlarını analiz etmiş ve yaş temelinde önemli bir fark tespit etmiştir. Kılınç ve ark. (97), bir başka çalışmada takım sporu yapan bireylerin motivasyon düzeylerini çeşitli değişkenlere göre değerlendirmiş ve yaş değişkenine bağlı olarak belirgin bir farklılık tespit edilmemiştir. Elde edilen bulgular, genel olarak araştırmamızı destekleyici bir nitelik taşımaktadır. Bu doğrultuda, takım üyeliği ve arkadaş alt boyutu ile birlikte toplam spora katılım motivasyonu skorları, araştırma grubundaki genç yetişkin bireylerin daha yüksek seviyede olduğunu göstermektedir. Genel olarak, gençlerin motivasyonlarının daha çok sosyal etkileşimde, grup aktivitelerine katılmada ve rekabetçi bir ruh olduğu düşünülebilirken, yetişkinlerin motivasyonlarında daha çok sağlık ve fitness odaklı olabileceği düşünülebilir. Burada dikkat edeceğimiz nokta, gençlerin ve yetişkinlerin farklı yaşam evrelerinde farklı önceliklere ve ilgi alanlarına sahip olabilecekleri fikrinden kaynaklanıyor olabileceğidir.

Cinsiyetler arasında Başarı/Statü, Fiziksel Uygunluk, Takım Üyeliği, Arkadaş, Yarışma ve toplam motivasyon puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Anlamlı farklılığın, tüm parametrelerde erkek bireylerden kaynaklandığı saptanmıştır. Aktop ve Akkoyun (32), öğrencilerin spora katılım motivasyonun cinsiyet karşılaştırmasında eğlence ve fiziksel uygunluk/enerji harcama alt boyutları arasında erkek katılımcılar lehine anlamlı farklılık olduğunu bulmuştur. Martinović ve ark. (98), 706 öğrenci üzerinde uyguladıkları araştırmada cinsiyet farkının spora katılım motivasyonunun erkek katılımcılar lehine farklılaştığını saptamıştır . Başarı ve statüye odaklanma, fiziksel uygunluk ve rekabet gibi motivasyon faktörleri toplumumuzda erkekler için daha fazla ön plana çıkacağı gibi ya da erkeklerin genel olarak daha rekabetçi bir ruha sahip olabileceği düşünülebilir. Ayrıca, takım sporlarına katılım ve yarışma gibi faktörlerin erkekler arasında daha yaygın olduğu ve bu nedenle motivasyonlarının bu yönde daha belirgin olabileceği öne sürülebilir.

Elde edilen bulgular araştırmayı desteklemektedir. Buna göre, erkek bireylerin spora katılım motivasyonlarının kadın bireylere göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Eğitim durumlarına göre motivasyon alt boyut ve toplam puanları arasında fark olup olmadığı incelenmiştir. Eğitim durumları ile başarı/statü, fiziksel uygunluk, takım üyeliği, arkadaş ve eğlence alt boyutları arasında yapılan değerlendirmede belirgin farklar belirlenmiştir ($p<0,05$). Mann-Whitney U testi, hangi gruplar arasında anlamlı farklılığın olduğunu tespit etmek amacıyla kullanılmıştır. Başarı/statü ve arkadaş alt boyutlarında lise ile lisans, lisans ile lisans üstü eğitim düzeyleri arasında farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Fiziksel uygunluk ve eğlence alt boyutlarında ise lise ve lisans düzeyleri arasında farklılık bulunmuştur $p<0,05$). Anne eğitim düzeylerine göre yapılan incelemede, motivasyon alt boyut ve toplam puanları arasında fark olup olmadığı detaylı bir şekilde analiz edilmiştir. Eğitim durumları ile başarı/statü, fiziksel uygunluk, arkadaş, eğlence, yarışma alt boyutları ve motivasyon toplam puanlar arasında belirgin farklılık gözlemlenmiştir ($p<0,05$). Farklılık bulunan tüm parametrelerde ilkokul ile lisans, lise ile lisans eğitim düzeyleri arasında farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Baba eğitim düzeylerine göre yapılan analizde, motivasyon alt boyut ve toplam puanları arasında potansiyel farklar detaylı bir şekilde araştırılmıştır. Eğitim durumları ile başarı/statü, fiziksel uygunluk, arkadaş, yarışma alt boyutları ve motivasyon toplam puanlar arasında farlılık bulunmuştur ($p<0,05$). Başarı/statü alt boyutunda ilkokul ile lisans eğitim düzeyinde farklılık bulunurken, fiziksel uygunluk, arkadaş, yarışma alt boyutları ve motivasyon toplam puanlar arasında ilkokul ile lisans, lise ile lisans eğitim düzeyleri arasında farklılık gözlemlenmiştir ($p<0,05$).

Eğitim durumu üzerine yapılan literatürdeki araştırmalar, katılımcıların akademik geçmişiyle ilgili bilgi sağlamaktadır. Ancak, ebeveynlerin eğitim durumu ile bireylerin spora katılım motivasyonunu birlikte değerlendiren araştırmaya ulaşılamamıştır. Bundan dolayı, genel eğitim düzeyinin etkisi göz önüne alınarak değerlendirme yapılmıştır. Dağ (99) , yaptığı araştırmada katılımcıların eğitim durumlarının spora katılım motivasyonunu etkilediğini bulmuştur. Gümüş ve ekibinin (100) gerçekleştirdiği araştırmada, spora katılımı sınırlayan faktörlerde, ilkokul mezunu bireylerin, lise ve üniversite mezunlarına kıyasla daha fazla kısıtlamayla karşılaştığını belirtmiştir. Yapılan diğer çalışmalarda, eğitim düzeyi ile spora katılım motivasyonu arasında olumlu bir ilişki tespit edilmiştir (102,103). Literatürdeki bulgular, araştırmamızdaki bulguları destekler niteliktedir. Buna göre, Lisans ve Lisansüstü mezunu olan katılımcıların motivasyon düzeyleri lise düzeyi öğrencilerden anlamlı düzeyde farklıdır. Başka bir ifadeyle, eğitim düzeyi arttıkça spora katılım motivasyonu anlamlı düzeyde artmaktadır. Lisans ve Lisansüstü mezunu bireylerin daha fazla eğitim almış olmaları

ve bu süreç boyunca daha fazla özgüven ve bilgi birikimi edinmiş olmaları nedeniyle, spor yapma motivasyonlarının daha yüksek olabileceği düşünülebilir.

Gelir durumları arasında Eğlence, Yarışma ve toplam motivasyon puanları arasında belirgin bir farklılık gözlemlenmiştir ($p<0,05$). Tüm parametrelerdeki anlamlı farklılık, genel olarak geliri yüksek olan bireylerden kaynaklanmaktadır. Yalçın (103), yaptığı araştırmada ailenin gelir durumundaki artışın, spora katılım motivasyonlarını arttırdığını rapor etmiştir. Artut (104), sualtı hokeyi sporcularıyla yaptığı araştırmada, hokey oyuncularının aile gelir düzeyi yüksek olanların spora katılım motivasyonlarını daha yüksek bulmuştur.

Haftalık aktivite düzeylerine göre motivasyon düzeyleri arasında fark olup olmadığı incelenmiştir. Haftalık aktivite düzeylerine göre başarı/statü, fiziksel uygunluk, takım olma, arkadaş, eğlence, yarışma, beceri gelişimi ve motivasyon toplam puanları arasında anlamlı farklılık bulunmazken hareket/aktif olma alt boyutunda anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Hareketli olma alt boyutunda haftada 1 gün ile haftada 3-5 gün aktiviteye katılanlar arasında farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Karakaş ve ark. (105), yaptıkları araştırmada bireylerin haftalık egzersiz süresi ve gününün beceri gelişimine katkı sağladığını bulmuştur($p<0.05$). Ocakoğlu (106), yaptığı araştırmada fiziksel aktivite içeren sanal gerçeklik oyunun oynama sıklığının artmasının, bireylerin beceri gelişimini etkilediğini rapor etmiştir. Haftada 3-5 gün düzenli olarak aktiviteye katılan bireylerin, daha yüksek bir düzenlilik ve alışkanlık seviyesine sahip olmaları ve bu nedenle aktiviteye daha yüksek bir motivasyonla devam etmelerinden kaynaklanabilir.

Bu sonuca göre, bireylerin haftalık sportif faaliyete katıldığı gün süresinin artmasının, hareketli/aktif olma alt boyutunu pozitif yönde etkileyebildiği söylenebilir.

Branşlarına göre motivasyon düzeyleri arasında fark olup olmadığı incelenmiştir. Analiz sonuçları, branşlarına göre başarı/statü, takım üyeliği, yarışma ve motivasyon kategorilerindeki toplam puanlar arasında anlamlı bir farklılığın bulunduğunu ortaya koymuştur ($p<0,05$). Başarı/statü alt boyutu incelendiğinde, basketbol ve fitness branşları arasında belirgin bir farklılık gözlemlenmiştir ($p<0,05$). Takım üyeliği alt boyutu değerlendirildiğinde, futbol ve fitness ile basketbol ve fitness grupları arasında belirgin bir farklılık gözlemlenmiştir ($p<0,05$). Yarışma alt boyutunda basketbol ile fitness, fitness ile voleybol grupları arasında farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Son olarak motivasyon toplam puanında futbol ile basketbol, basketbol ile fitness grupları arasında farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Ayşegül ve ark. (107) çalışmasında, spor branşlarına göre spora katılım

motivasyonunu analiz ettiklerinde, takım üyeliği, fiziksel uygunluk ve yarışma alt boyutlarında takım sporu yapanlar lehine belirgin bir fark saptanmıştır. Şirin ve ark. (108) çalışmasına göre, takım sporu yapan bireylerin "yarışma ve arkadaşlık" boyutundan aldıkları puanlar, bireysel spor yapan bireylere oranla daha yüksek seviyede olmuştur. Temel ve ark. (109) yürüttüğü çalışma, belirli okul spor branşlarında yer alan lise öğrencilerinin spora katılma motivasyonunu incelemeye odaklanmış ve spora katılım motivasyonu ölçeği ile takıma ait ruh boyutu arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.Elde edilen bulgular araştırma bulgularını desteklemektedir. Genel olarak, takım sporu olan futbol, voleybol ve basketbol oyuncularının fitness yapanlara göre genel olarak spora katılım motivasyonları daha yüksektir. Takım sporları yapan bireylerin aidiyet, ekip, bağlılık gibi değerlere sahip olmalarının spor katılım motivasyonunu pozitif yönde etkileme sebebi olarak düşünülmektedir.

Spor yaşlarına göre motivasyon düzeyleri arasında fark olup olmadığı incelenmiştir. Sporcuların yaş gruplarına göre incelendiği analizlerde, başarı/statü, fiziksel uygunluk, takım üyeliği, arkadaşlık ve beceri gelişimi alt boyutları ile motivasyon toplam puanları arasında istatistiksel olarak belirgin bir fark belirlenmiştir ($p<0,05$). Başarı/statü alt boyutunda, 1-2 yıl deneyime sahip olanlar ile 3-4 yıl ve 5-6 yıl deneyime sahip olanlar arasında, aynı şekilde 3-4 yıl deneyime sahip olanlar ile 9 yıl ve üzeri deneyime sahip olanlar arasında farklılık belirlenmiştir ($p<0,05$). Fiziksel uygunluk, takım üyeliği ve arkadaş alt boyutlarında 11-2 yıl ile 3-4 yıl ve 5-6 yıl arasında farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Beceri alt boyutunda 1-2 yıl ile 3-4 yıl, 3-4 yıl ile 5-6 yıl ve 9 yıl ve üzerinde farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Dağ (99), yaptığı araştırmada spor geçmişinin anlamlı düzeyde spora katılım motivasyonunu etkilediğini rapor etmiştir. Elde ettiği sonuca göre, sporculuk geçmişinin artmasının bireylerin spora katılım motivasyonunu arttırdığını ifade etmiştir. Özgün ve ark. (110), ortaya koyduğu verilere göre, sporculuk geçmişi yüksek olan sporcuların motivasyon düzeyleri, sporculuk geçmişi düşük olanlara göre daha yüksek seviyededir. Ulukan (111), spor yapan öğrencilerin, yapmayanlara göre spora katılım motivasyonlarının daha yüksek olduğunu saptamıştır. Literatürdeki bulgular, araştırma bulgularını destekler niteliktedir. Araştırmamızda özellikle 3-4 yıl ve 5-6 yıl düzeyinde olan katılımcıların yeni başlayan (1-2 yıl) sporculara göre daha yüksek spora katılım motivasyonlarına sahip olduğunu göstermektedir. Buna göre, bireylerin sportif yaşamları arttıkça, spora katılım düzeylerinin de buna paralel arttığı söylenebilir. Uzun süre spor yapmış olan sporcuların deneyimleri ve başarıları, motivasyonlarını artırabilir ve bu

nedenle başarı ve statüye olan önemleri daha fazla olabilir. Ayrıca, spor geçmişi olan sporcuların fiziksel uygunluk, takım üyeliği ve beceri gelişimi gibi alanlarda daha ileri düzeyde olmaları, bu faktörlerin motivasyon düzeylerini etkileyebileceğini öne sürülebilir.

Motivasyon ve öz yeterlilik toplam skorları arasında katılımcılar arasında belirgin bir ilişki tespit edilmiştir ($p<0,05$). Alt boyutlar arasındaki ilişki incelenmiştir. Buna göre, Öz yeterlilik Başlama alt boyutunun Motivasyon Başarı, Arkadaş ve Yarışma alt boyutları ile anlamlı düzeyde bir ilişki olduğu bulunmuştur ($p<0,05$). Yılmama alt boyutunun fiziksel uygunluk, arkadaş, beceri gelişimi ve aktif olma alt boyutları ile anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur ($p<0,05$). Son olarak sürdürme alt boyutunun başarı, fiziksel uygunluk, arkadaş, eğlence ve yarışma alt boyutları ile anlamlı düzeyde ilişkisi olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Spora katılım motivasyonu ile öz yeterlilik düzeyleri arasındaki ilişkiyi anlamak amacıyla Dağ (99), temel eğitim ve savaş eğitimi alan öğrenciler üzerinde bir çalışma gerçekleştirmiştir. Elde ettiği sonuca göre, spora katılım motivasyonu ile öz yeterlik arasında pozitif bir ilişki saptamıştır ($r=0,399$; $p<0,05$) (99). Şanlı'nın (112), bireysel ve takım sporu yapan bireyler üzerinde yaptığı araştırmada motivasyon ile genel öz yeterlik değişkenleri arasında anlamlı düzeyde pozitif bir ilişki saptamıştır ($p<0,05$). Bir başka araştırmada ise Balan (113) , öz yeterlilik ile spora katılım düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulmuştur ($p<0,05$). Spora düzenli katılım gösteren bireylerin, kendi yeteneklerine ve inançlarına daha fazla güvendikleri belirlenmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, bireyin öz yeterlilik düzeyinin yüksek olmasının spora katılım motivasyonunu arttırdığı literatür bulguları da göz önüne alındığında arttığı söylenebilir.

Yaş grupları ile öz yeterlilik arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Başlama alt boyutundaki değerlendirmelerde, 18-20 yaş ile 25 yaş ve üzeri, ve 21-24 yaş ile 25 yaş ve üzeri grupları arasında belirgin bir fark tespit edilmiştir ($p<0,05$). Yapılan analizde, Yılmama alt boyutunda 18-20 yaş ile 25 yaş ve üzeri, ve 21-24 yaş ile 25 yaş ve üzeri grupları arasında belirgin bir farklılık belirlenmiştir ($p<0,05$). Sürdürme alt boyutunda yapılan analizde, 18-20 yaş ile 21-24 yaş ve 25 yaş ve üzeri grupları arasında belirgin bir farklılık saptanmıştır ($p<0,05$). Son olarak Öz yeterlilik toplam boyutundaki değerlendirmelerde, 18-20 yaş ile 21-24 yaş ve 25 yaş ve üzeri gruplar arasında belirgin bir fark tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Cinsiyetler arasında yapılan analizde, öz yeterlilik toplam ve alt boyutları arasında belirgin bir farklılık belirlenmiştir ($p<0,05$). Anlamlı farklılığın, başlama ve öz yeterlilik

toplam puan alt boyutlarında kadın bireylerden, yılmama ve sürdürme alt boyutlarında ise erkek bireylerden kaynaklandığı saptanmıştır.

Eğitim durumlarına göre yapılan değerlendirmede, öz yeterlilik ile ilgili olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$). Gelir durumlarına göre yapılan değerlendirmede, öz yeterlilik ile ilgili olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$).

Anne eğitim düzeylerine göre yapılan değerlendirmede, öz yeterlilik ile ilgili olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$). Başlama alt boyutundaki değerlendirmelerde, anne eğitim durumu ilkokul olanlar ile lise ve lisans mezunları, lise mezunu olanlar ile lisans mezunu olanlar arasında belirgin bir fark tespit edilmiştir ($p<0,05$). Yılmama alt boyutundaki değerlendirmelerde, anne eğitim durumu ilkokul olanlar ile lisans mezunları, lise mezunu olanlar ile lisans mezunu olanlar arasında belirgin bir fark tespit edilmiştir ($p<0,05$). Sürdürme alt boyutundaki değerlendirmelerde, anne eğitim durumu ilkokul olanlar ile lisans mezunları, lise mezunu olanlar ile lisans mezunu olanlar arasında belirgin bir fark tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Baba eğitim durumlarına göre yapılan değerlendirmede, öz yeterlilik ile ilgili olarak belirgin bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$). Başlama alt boyutundaki değerlendirmelerde, baba eğitim durumu ilkokul olanlar ile lise ve lisans mezunları, lise mezunu olanlar ile lisans mezunu olanlar arasında belirgin bir fark tespit edilmiştir ($p<0,05$). Yılmama alt boyutunda yapılan analizde, baba eğitim durumu ilkokul olanlar ile lisans mezunları, ayrıca lise mezunu olanlar ile lisans mezunu olanlar arasında belirgin bir farklılık belirlenmiştir ($p<0,05$). Sürdürme alt boyutunda yapılan analizde, baba eğitim durumu ilkokul olanlar ile lisans mezunları, aynı zamanda lise mezunu olanlar ile lisans mezunu olanlar arasında belirgin bir farklılık belirlenmiştir ($p<0,05$).

Haftalık aktivite düzeylerine göre yapılan analizde, öz yeterlilik toplam puanları arasında belirgin bir farklılık belirlenememiştir ($p >0,05$).

Branşlarına göre yapılan analizde, öz yeterlilik alt boyut ve toplam puanları arasında belirgin bir farklılık saptanmıştır ($p<0,05$). Branşlara göre yapılan değerlendirmelerde, Başlama, Yılmama ve Sürdürme alt boyutlarına odaklanılan çalışmada, futbolun basketbol, basketbolun fitness ve voleybolden farklı özelliklere sahip olduğu gözlemlenmiştir ($p<0,05$).

Spor yaşlarına göre gerçekleştirilen analizde, öz yeterlilik alt boyutları ve toplam puanlar arasında belirgin bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$). Analiz sonuçları, Başlama ve Öz Yeterlilik toplam puanları üzerinden yapıldığında, 1-2 yıl ile 3-4 yıl, 5-6 yıl ve 9 yıl üzerindeki gruplar arasında önemli bir farklılık saptanmıştır ($p<0,05$).

Yaş grupları ve takım üyeliği ile arkadaşlık alt boyutlarına yönelik yapılan analizde belirgin bir farklılık ortaya çıkmıştır ($p<0,05$). Takım üyeliği ve arkadaş alt boyutlarındaki değerlendirmede, 18-20 yaş ile 25 yaş ve üzeri katılımcılar arasında belirgin bir ayrımın olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Toplam motivasyon puanı değerlendirmesinde, 25 yaş ve üzeri katılımcılar ile 18-20 yaş ve 21-24 yaş arasındaki katılımcılar arasında belirgin bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Cinsiyetlere göre yapılan değerlendirmede, başarı/statü, fiziksel uygunluk, takım üyeliği, arkadaş, yarışma ve toplam motivasyon puanları arasında belirgin bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$). Sonuçlara göre, tüm parametrelerdeki anlamlı farklılığın temelinde erkek bireylerin etkisi olduğu saptanmıştır.

Eğitim durumlarına göre yapılan değerlendirmede, başarı/statü, fiziksel uygunluk, takım üyeliği, arkadaş ve eğlence alt boyutları arasında belirgin farklar belirlenmiştir ($p<0,05$). Başarı/statü ve arkadaş alt boyutlarında lise ile lisans, lisans ile lisans üstü eğitim düzeyleri arasında farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Fiziksel uygunluk ve eğlence alt boyutlarında ise lise ve lisans düzeyleri arasında farklılık bulunmuştur $p<0,05$).

Gelir durumları arasında, eğlence, yarışma ve toplam motivasyon puanları arasında belirgin bir fark tespit edilmiştir ($p<0,05$). Analiz sonuçları, tüm parametrelerdeki anlamlı farklılığın, geliri yüksek olan bireylerden kaynaklandığını göstermektedir.

Anne eğitim durumları ile başarı/statü, fiziksel uygunluk, arkadaş, eğlence, yarışma alt boyutları ve motivasyon toplam puanlar arasında farlılık bulunmuştur ($p<0,05$). bulunan tüm parametrelerde ilkokul ile lisans, lise ile lisans eğitim düzeyleri arasında farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

Baba eğitim durumları ile başarı/statü, fiziksel uygunluk, arkadaş, yarışma alt boyutları ve motivasyon toplam puanlar arasında farlılık bulunmuştur ($p<0,05$). Başarı/statü alt boyutunda ilkokul ile lisans eğitim düzeyinde farklılık bulunurken, fiziksel uygunluk, arkadaş, yarışma alt boyutları ve motivasyon toplam puanlar arasında ilkokul ile lisans, lise ile lisans eğitim düzeyleri arasında farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

Haftalık aktivite düzeylerine göre başarı/statü, fiziksel uygunluk, takım olma, arkadaş, eğlence, yarışma, beceri gelişimi ve motivasyon toplam puanları arasında anlamlı farklılık bulunmazken hareket/aktif olma alt boyutunda anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Hareketli olma alt boyutunda haftada 1 gün ile haftada 3-5 gün aktiviteye katılanlar arasında farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

Branşlarına göre başarı/statü, takım üyeliği, yarışma ve motivasyon toplam puanları arasında belirgin bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$). Başarı/statü alt boyutunda basketbol ve fitness branşları arasında farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Takım üyeliği alt boyutunda futbol ve fitness ile, basketbol ve fitness grupları arasında farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Yarışma alt boyutunda basketbol ile fitness, fitness ile voleybol grupları arasında farklılık gözlemlenmiştir ($p<0,05$).

Spor yaş gruplarına göre yapılan incelemede, başarı/statü, fiziksel uygunluk, takım üyeliği, arkadaşlık, beceri gelişimi alt boyutları ve motivasyon toplam puanları arasında belirgin farklılıklar ortaya çıkmıştır ($p<0,05$).

Başarı/statü alt boyutundaki değerlendirmede, 1-2 yıl ile 3-4 yıl ve 5-6 yıl, 3-4 yıl ile 9 yıl ve üzeri yaş grupları arasında belirgin farklar saptanmıştır ($p<0,05$). 1-2 yıl ile 3-4 yıl ve 5-6 yıl arasındaki yaş gruplarına yönelik fiziksel uygunluk, takım üyeliği ve arkadaş alt boyutlarındaki değerlendirmede farklılıklar gözlemlenmiştir ($p<0,05$). 1-2 yıl ile 3-4 yıl arasındaki değerlendirmede Beceri alt boyutunda, 3-4 yıl ile 5-6 yıl ve 9 yıl üzeri arasında önemli farklılıklar gözlemlenmiştir ($p<0,05$).

Motivasyon ve öz yeterlilik değerlendirmeleri arasında anlamlı bir bağlantı saptanmıştır ($p<0,05$). Öz yeterlilik değerlendirmesinde Başlama alt boyutu, Motivasyon Başarı, Arkadaş ve Yarışma alt boyutları ile arasında önemli bir ilişki ortaya çıkmıştır ($p<0,05$). Yılmama alt boyutunun, fiziksel uygunluk, arkadaş, beceri gelişimi ve aktif olma alt boyutları ile bir ilişki içinde olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$). Sürdürme alt boyutu, başarı, fiziksel uygunluk, arkadaş, eğlence ve yarışma alt boyutları ile anlamlı bir bağlantı içindedir, bu durum analizimizin bir sonucudur ($p<0,05$).

Araştırma sonucunda aşağıdaki öneriler sunulabilir:

- Araştırmanın farklı branşlardaki sporcuların öz yeterlilik ve katılım motivasyon düzeylerini karşılaştırılması.

- Farklı analiz metotları kullanılarak (Probit) sporcularda öz yeterliliği ve spora katılıma etki eden faktörlerin belirlenmesi.
- Profesyonel ve amatör sporcuların öz yeterlik ve katılım motivasyon düzeylerini karşılaştırılması.
- Sağlıklı bir toplum için spor tesislerinin arttırılması: Hareketsizliği önleme ve spor yapanların üzerindeki olumlu etkileri.
- Sedanter üyelerin sporu yaşam tarzı haline getirme deneyimleri: Geri bildirimlerin incelenmesi
- Demografik faktörlerin spora katılım motivasyonu ve öz yeterlik üzerindeki etkinin İncelenmesi

KAYNAKLAR

1. Markland D,Ingledew DK Exercise Participation Motives, A Self Determination Theory Perspective. M. Hagger, N. Chatzisarantis (Ed.), Intrinsic Motivation and Self Determination in Exercise and Sport. Champaign: Human Kinetics.2007. p.23-34.

2. Gıll DL, Wıllıams L, Dowd DA , Beaudoın CM., Martın JJ Competetive Orientations Motives of Adult Sport and Exercise Participants, JSB.1996;19, p.307- 318

3. Oyar ZB, Aşçı HF, Çelebi M., Mülazımoğlu Ö. Spora katılım güdüsü ölçeği'nin geçerlik ve güvenirlik çalışması. Hacettepe Üniversitesi. Spor Bilimleri Dergisi. 2001;12,p.21-23.

4. Yılmaz V. Çocuk sporlarında katılım motivasyonu. Çocuklar spora neden katılırlar? Atletizm Bilim ve Spor Dergisi, 2002; 2, p.26- 38.

5. Koivula N. Sport participation: Differences in motivation and actual participation due to gender typing. JSB.1999; 22, p.360.

6. Schneider RC. and Baker, RE. Obtaining maximum effort and results from your athletes through motivation. Strategies. 2006; 19,p.27-31.

7. Schwarzer R. and Fuchs R. Changing risk behaviors and adopting health behaviors: The role of self-efficacy beliefs. In A. Bandura (Eds.), Self-efficacy in changing societies Cambridge. 1995. p.259–288.UK: Cambridge University Press.

8. Yaman M. ve Duman S. Türkiye 1. liglerinde mücadele eden takım sporcularının başarı motivasyonu ve sportif tecrübe farklılıklarının başarı üzerindeki etkileri. Sakarya Üniversitesi Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2004; 8: p.166.

9. Karadağ D. Yüzme antrenörlerinin bir liderlik özelliği olan iletişim becerilerinin yüzücülerin motivasyonları üzerindeki etkisi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, 2013.

10. Bandura A. Self-efficacy in changing societies. New York: Cambridge University Publish,1995.

11. Richard M. Stres-Lyman W. Poter, Motivation and Work Behaviour, McGraw-Hill Series in Management. 1975.

12. Düren AZ. 2000'li yıllarda yönetim, Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul. 2000.

13. Kiper H. Eğitim Kurumlarında Öğrencilerin Spora Katılım Motivasyonlarının Cinsiyete ve Yaş Gruplarına Göre Karşılaştırılması. [Yüksek lisans tezi]. İzmir: Ege Üniversitesi; 2004.

14. Kazak Z. "Sporda güdülenme ölçeği- sgö"nin türk sporcuları için güvenirlik ve geçerlik çalışması. Hacettepe journal of Sport Sciences. 2004; 15,p.191-206.

15. Özyalvaç TN. Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları ile Akademik Başarı Motivasyonlarının İncelenmesi: Konya Anadolu Lisesi Örneği. [Yüksek lisans tezi]. Konya: Selçuk Üniversitesi; 2010.

16. Yücegök S. Farklı bölümlerde okuyan üniversite öğrencilerin akademik tükenmişlik ve spora katılım güdüsü arasındaki ilişkinin incelenmesi. [Yüksek lisans tezi]. Kahramanmaraş: Sütçü İmam Üniversitesi; 2017.

17. Nicholas JG, Robert GC. The general and the specific in the development and expression of achievement motivation, Motivation, Sport and Exercise, Human Kinetices Books. 1992. 65-69.

18. Deci EL. Intrinsic motivation. Newyork: Plenum Press.1975.

19.Yılmaz G. Paralimpik sporcuların spora katılım motivasyonlarının, engellerinin, kolaylaştırıcılarının ve sportif sorunlarla başa çıkma becerilerinin incelenmesi. [Doktora tezi] Mersin: Mersin Üniversitesi; 2021.

20. Aslan M. ve Doğan S. Dışsal Motivasyon, İçsel Motivasyon ve Performans Etkileşimine Kuramsal Bir Bakış. Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi, 2020; 11 ,p.291-30

21. Dalkıran O, Aslan C, Gezer E ve Vardar T. (2016). Sporcu ve sedanter ögrencilerin sosyal beceri düzeylerinin karşılaştırılması. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2016; 1,p.224-230.

22. Ryan RM, Connell JP, Grolnick WS. When achievement is not intrinsically motivated: A theory of self regulation in scholl. In AK. Boggiano, Pittman, TS, Achievement and motivation: A social-development perspective, New York Cambridge University Press.1990.

23. Abramson LY, Seligman MEP, Teasdale JD. Learned helplessness in humans: Critique and reformulation, Journal of Abnormal Psychology. 1978; 87,p.49-74.

24. Deci EL, Ryan RM. Intrinsic motivation and self determination in human behavior, Newyork Plenum. 1985.

25. Roberts GC, Treasure DC. Conroy DE. Understanding the dynamics ofmotivation in sport and physical activity: an achievement goal interpretation. Ing. Tenenbaum RC. Eklund (Ed.), Handbook of Sport Psychology, Third Edition, John Wiley&Sons. 2007; p.3-10.

26. Altıntaş A. Sporcuların hedef yönelimleri, algılanan güdüsel iklimleri ve algılanan fiziksel yeterliklerinin cinsiyete ve deneyim düzeyine göre karşılaştırılması. [Yüksek lisans tezi]. Ankara: Ankara Üniversitesi; 2010.

27. Kolt GS, Kikby RJ, Bar-Eli M, Blumenstein B, Chadha NK, Liu J. Kerr. Cross-Cultural İnvestigation of Reason for Participation in Gymnastics. IJSP. 1999; 30, p.381-398.

28. McCullagh P, Matzkanin KT, Shaw SD, Maldonado M. Motivation for Participation in Physical Activity; A Comparison of Parent-child Perceived Competencies and Participation Motives. Pediatric Exercise Science. 1993; 5, p.224-233.

29. Buonamano RR, Cei AA. Mussino AA. Participation Motivation in Italian Youth Sport. Sport Psychologist. 1995; 9, p.265-281.

30. Oyar BZ, Asçı FH, Çelebi M, Mülazimoglu Ö. Spora Katılım Güdüsü Ölçeği'nin Geçerlilik ve Güvenirlilik Çalışması. Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe. 2001; 2, p.21-32.

31. Hausenblas, H. A., Brewer, B. W. Van Raalte, J. L. Self-Presentation and Exercise. JASP. 2004; 16, p.3-18.

32. Aktop A, Akkoyun H. Participation Motives of Primary School Athletes; SPR PE&S. 2011; 15, p.263-266.

33. Chantel Y, Guay F, Debreva-Martinova T. Vallerand RJ. Motivation and elite performance: An exploratory investigation with Bulgarian athletes. IJSP. 1996; 27, p.173–182.

34. Çelik A. Spor kulüp yöneticilerinin çatışmayı yönetme stratejilerinin mükemmeliyetçilik özellikleri ve motivasyon düzeyleriyle ilişkisi. [Doktora tezi]. Ankara: Gazi Üniversitesi; 2011.

35. Hasırcı S. Sporda denetim odağı. Ankara: Bağırgan Yayınevi. 2000.

36. Schunk DH. Self-efficacy & academic motivation. Educational Psychologist. 1991; 26, p.207–231.

37. Sharp C. Study support and the development of self-regulated learner. Educational Research. 2002; 44, p.29-42.

38. Ünlü H, Sünbül AM, Aydos L. Beden eğitimi öğretmenleri yeterlilik ölçeği geçerlilik ve güvenirlik çalışması. KEFAD.2008; 9, p.23-33.

39. Bandura A. Self efficacy. V. S. Ramachaudran (Eds.). Encylopedia of human behavior.. New York: Academic Press. 1994; 4, p. 71-81

40. Bandura A. Self-efficacy in changing societies. New York: Cambridge University Publish. 1995.

41. Bandura, A. Self efficacy: The exercise of control. NY: Freeman. 1987.

42. Al-Moshaigeh AI. The effect of self-efficacy on the decision to enroll and succeed in internet accountin course (Unpublished doctoral dissertation). Available from ProQuest Dissertations and Theses database. 2006.

43. Hendy J, Lyons E, Breakwell GM. Genetic testing and the relationship between specific and general self–efficacy. British Journal of Health Psychology. 2006; 11:p. 221-233.

44. Luszczynska A, Scholz U, Schwarzer R. The general self-efficacy scale: Multicultural validation studies. The Journal of Psychology. 2005; 139, p.439-457.

45. Hoeltje C, Zubrick SR, Silburn SR, Garton AF. Generealized selfefficacy: Family and adjustment corralates. Journal of Clinical Child Psychology. 1996; 25,p. 446 543.

46. Kaptan F. Korkmaz H. İşbirliğine Dayalı Fen Öğretiminin Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlik Düzeylerine Etkisi, IV. Fen Bilimleri Eğitimi Kongresi, Ankara: Milli Eğitim Basımevi. 2001.

47. Pajares F. Overview Of Social Cognitive Theory and of Self efficacy. United States: Information Age Publishing. 2002.

48. Altunçekiç A, Koray Ö, Yaman S. Öğretmen adaylarının öz yeterlik inanç düzeyleri ve problem çözme becerileri üzerine bir araştırma. Kastamonu Eğitim Dergisi. 2005; 13,p. 93–102.

49. Korkmaz İ. Gelişim ve öğrenme psikolojisi. 2002. Pegem Yayıncılık, 2002; p.215-216.

50. Kocaekşi S. Hentbol bayan milli takımında zaman değişimi ve performansın grup saygınlığı, sportif kendine güven, öz-yeterlik, hedef yönelimi ve yarışma kaygısı üzerine etkisi [Doktora tezi]. Ankara: Hacettepe Üniversitesi; 2010.

51. Haslam DM, Pakenham KL, Smith A. Social support and postpartum depressive symptomatology. The Mediating Role of Maternal Self-Efficacy, Infant Mental Health Journal. 2006; 27, p.276-291.

52. Burger JM. Kişilik (İ. D. Erguvan Sarıoğlu, Çev.) İstanbul: Kaknüs Yayınları. 2000.

53. Sahranç Ü. Stres kontrolü, genel öz-yeterlik, durumluk kaygı ve yaşam doyumuyla ilişkili bir akış modeli [Doktora tezi]. Ankara: Gazi Üniversitesi; 2007.

54. Obot IM, Essien EE, Akpan IM. Teachers' motıvatıonal skılls as a strategy for enhancıng effectıveness ın methods of teachıng socıal studıes educatıon towards natıonal development ın nıgerıa. British Journal of Education. 2014; 2,p. 31-38.

55. Sidman CL, D'Abundo ML, Hritz N. Exercise self-efficacy and perceived wellness among college students in a basic studies course. International Electronic Journal of Health Education. 2009; 12, p.162-174.

56. Moeni B, Shafii F, Hıdarnia A, Babaii GR, Bırashk B. Allahverdipour H. Perceived stress, self-efficacy and its relations to psychological well-being status in Iranian male high school students. Social Behavior and Personality. 2008; 36,p. 257-266.

57. Yiğit AY. Ortaöğretimde okullar arası spor müsabakalarına katılan öğrencilerin güdülenmişlik düzeyleri. [Yüksek lisans tezi]. Ankara: Gazi Üniversitesi; 2011.

58. Artut V. Avrupadaki sualtı hokeyi sporcularının spora katılım motivasyonlarının belirlenmesi (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü). 2016.

59. Şahan T. Takım ve bireysel sporlarda motivasyonu etkileyen faktörlerin incelenmesi. [Yüksek Lisans Tezi]. Kayseri: Erciyes Üniversitesi; 2010.

60. Bozkurt Ş. Okul sporlarına katılan öğrencilerin katılım motivasyonu, başarı algısı ve öz-yeterliliklerinin incelenmesi. [Yüksek lisans tezi]. Antalya: Akdeniz Üniversitesi; 2014.

61. Ural O. Futbolda takım performansına etki eden motivasyonel faktörlerin belirlenmesine yönelik bir uygulama. [Yüksel lisan tezi]. Ankara: Gazi Üniversitesi; 2008.

62. Laçin BGD. Üniversite öğrencilerinde öz-yeterlilik ve stresle başa çıkma stratejilerinin bilişsel esnekliği yordama düzeyleri. [Yüksek lisans tezi]. Ankara: Ankara Üniversitesi; 2015.

63. Demirci N. Sporda Yönetim, Teşkilatlanma ve Organizasyonlar, Milli Eğitim Basımevi, Ankara. 1986. p.10-117.

64. Doğu G. Spor Tesislerinin Planlanması, Spor Bilimleri I. Ulusal Sempozyum Bildirisi, Ankara. 1990. p.1-100.

65. Salman M. Ülkemizde Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne Ait Olan Spor Salonlarının Kapasite ve Dağılım Yönünden Değerlendirilme ve Mevcut Durumun Tespiti, Spor Bilimleri II. Ulusal Sempozyumu Bildirileri, Ankara. 1992. p.1-75.

66. Karaca S. Spor Tesislerinin Kullanımı Açısından Sporcuların İstek ve Beklentileri. [Yüksek lisans tezi]. Ankara: Ankara Gazi Üniversitesi; 2002. p.65-75.

67. Çetin N. Toplum Sağlığı İçin Nerede, Niçin, Nasıl Spor Yapılır, Hakan-Turna Yayınevi, Ankara. 2012. p.50-150.

68. Karasar N. Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Nobel. 2009.

69. Büyüköztürk Ş, Kılıç Ç, Akgün EÖE, Karadeniz Ş, Demirel F. Örnekleme yöntemleri. 2012.

70. Sherer M, Maddux JE, Mercandante B. The SelfEfficacy Scale: construction and validation. Psychol Rep. 1982; 51: p.663-671.

71. Yıldırım F, İlhan İÖ. Genel öz yeterlilik ölçeği Türkçe formunun geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. Türk Psikiyatri Dergisi. 2010; 21,p. 301-308.

72. Gill DL, Gross JB, Huddleston S. Participation Motivation In Young Sports. International Journal of Sport Psychology. 1983. p.1-14.

73. Oyar ZB, Aşçı HF, Çelebi M, Mülazımoğlu Ö. Spora katılım güdüsü ölçeği'nin geçerlik ve güvenirlik çalışması. Hacettepe Üniversitesi, Spor Bilimleri Dergisi. 2001. 12: p.21-23

74. Koçak OU. Taekwondo sporcularının öz yeterlilik ve duygusal zeka düzeylerinin incelenmesi (Master's thesis, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü). 2021.

75. Scholz, U., Gutierrez- Dona, B., Sud, S., & Schwarzer, R. (2002). Is general self efficacy a universal construct?. European Journal of Psychological Assessment, 18, 242-251.

76. Buğdaycı S. Antrenörlerin iletişim becerileri ile öz yeterliliklerinin incelenmesi. [Doktora tezi]. Konya: Selçuk Üniversitesi; 2018.

77. Aydıner BB. Üniversite öğrencilerinin yaşam amaçlarının alt boyutlarının genel öz-yeterlik yaşam doyumu ve çeşitli değişkenlere göre incelenmesi (Doctoral dissertation, Sakarya Universitesi (Turkey)). 2011.

78. Şahin M. Konya ilindeki beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kendini sevme ve öz yeterliklerinin incelenmesi. [Yüksek lisans tezi]. Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi; 2016.

79. Weller, G.V Youth Sport Coaching Efficacy: Coach Education Level as a Predictor of Coaching Efficacy. Master Thesis, Nebraska University. Nebraska. U.S.A. 2013.

80. Brink E, Alsen P, Herlitz J, Kjellgren K, Cliffordson C. General selfefficiacy and health-related quality of life after myocardial infarction. Health Medicine. 2012; 17, p. 346-355.

81. Creed PA, Patton W. Predicting two components of career maturity in school based adolescents.Journal of Career Development. 2003;29,p.277-290. https://doi.org/10.1023/A:1022943613644

82. Scholz U, Gutierrez- Dona B, Sud S, Schwarzer R. Is general self-efficacy a universal construct? European Journal of Psychological Assessment. 2002; 18, p.242-251.

83. Tülek İT. Bireysel ve takım sporcularının bilinçli farkındalık düzeylerinin tükenmişlik, öz yeterlilik ve olumlu düşünme ile ilişkisi. [Yüksek lisans tezi]. İstanbul: Nişantaşı Üniversitesi; 2023.

84. Toklu O. "Tenis antrenörlerinde liderlik özellikleri ve öz yeterlilik arasındaki ilişkinin belirlenmesi". [Yüksek lisans tezi]. Konya: Selçuk Üniversitesi; 2010.

85. Aytaç KY, Yetiş Ü, ÖZ KA Spor Lisesi Öğrencilerinin Bazı Değişkenlere Göre Öz Yeterlilik Düzeylerinin İncelenmesi. Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi. 2022; 5, p.953-965.

86. İkiz FE, Yörük C. Öğretmen adaylarının öz-yeterlik düzeyleri ile aile işlevlerinin incelenmesi. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 2013. 6, p.225-252.

87. Doğaner S, Görmüş M, Kılıç MÖ. Sporcu kimliği ile öz yeterlik arasındaki ilişkinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi. 2020; 13.

88. Yıldız AB. Sporcularda zihinsel dayanıklılık ve öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. [Yüksek lisan tezi]. Ankara: Yıldırım Beyazıt Üniversitesi; 2017.

89. Özsarı A, Altın M. Öz Yeterlik ve Stresle Başa Çıkma (Bireysel ve Takım Sporları Antrenörleri Araştırması). Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2021; 15, p.399-411.

90. Buse SULU, Koruç PB, Çakaloğlu E. Bireysel ve takım sporcularının öz-yeterlik ve stresle başa çıkma stratejileri. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2021; 19, p.112-122.

91. Gökçe H, Arslan Y. Comparison of the athletes' self-efficacy: Participating to individuals or team sports, I. Internatıonal Scıentıfıc Conference, Serbia. 2014.

92. Tıkac G, Unal A, Altug F. Regular exercise improves the levels of self-efficacy, self-esteem and body awareness of young adults. J Sports Med Physical Fitness. 2021. (8).

93. Yarar F, Aslan Telci E, Şekeröz S. Üniversite öğrencilerinde fiziksel aktivite düzeyinin akademik öz- yeterlik, anksiyete ve stres üzerine etkisinin incelenmesi. Pam Tıp Dergisi. 2020; 14: p.548-554.

94. Öztop M. Sağlıklı gençlerde fiziksel aktivite düzeyinin akademik öz yeterliğe etkisi. [Yüksek Lisans Tezi]. Denizli: Pamukkale Üniversitesi; 2018.

95. Çam Y. Orta öğretim öğrencilerinin öznel iyi oluş düzeyleri ile spora katılım motivasyonlarının incelenmesi. [Yüksek lisans tezi]. Trabzon: Trabzon Üniversitesi; 2020.

96. Sarıkol E, Öcalan M, Öztürk MA. Türk silahlı kuvvetleri bünyesinde yer alan subay, astsubay ve uzman erbaşların fiziksel aktiviteye katılım motivasyonlarının belirlenmesi. Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi. 2017; 2,p.14-30.

97. Kılınç M, Ulucan H, Kaya K, Türkçapar Ü. Takım sporu yapanların motivasyon düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 2011; 11, p.133- 144.

98. Martinović D, Ilić J, Višnjić D. Gender Differences in Sports Involvement and Motivation For Engagement in Physical Education in Primary School problems of education in the 21st century; Volume 31. 2011.

99. Dağ M. Temel ve savaş beden eğitimi dersi alan öğrencilerin spora katılım motivasyonları ile algılanan empatik ve sosyal öz yeterlik düzeylerinin incelenmesi. [Yüksek Lisans Tezi]. Denizli: Pamukkale Üniversitesi; 2022.

100. Gümüş H, Alay ÖS, Karakılıç M. Fiziksel aktivite için park ve rekreasyon alanlarına gelen kullanıcıların mekân seçimini ve fiziksel aktiviteye katılımını etkileyen faktörler. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2017; 15,p.31-38.

101. Farrell L, Hollingsworth B, Propper C, Shields MA. The socioeconomics gradient in physical inactivity: Evidence from one million adults in England. Social Science and Medicine. 2014; 123: p 55-63.

102. Hamer M. Kivimaki M, Steptoe A. Longitudinal patterns in physical activityand sedentary behaviour from midlife to early old age: a substudy of the Whitehall II cohort. J. Epidemiol. Community Health. 2012; 66;1110-5.

103. Yalçın İ, Turgut M, Gacar A, Çalık F. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu'nda öğrenim gören kadın sporcuların spora katılım motivasyonlarının bazı değişkenlere göre araştırılması. Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi. 2017; 3, p.201-210.

104. Artut V. Avrupa'daki sualtı hokeyi sporcularının spora katılım motivasyonlarının belirlenmesi. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi; 2016.

105. Karakaş G, Kolayiş İE, Eskiler E. Yüzme egzersizine katılan kadınların egzersiz motivasyonlarının incelenmesi. Proceedings of the III Rekreasyon Arastırmaları Kongresi, Eskisehir. 2015. p.5-7.

106. Ocakoğlu O. Fiziksel aktivite içeren sanal gerçeklik oyunu oynayanların egzersiz motivasyonlarının incelenmesi. Eurasian Research in Sport Science. 2020;5,p. 44-59.

107. Ayşegül E, Küçük V. Çocuklarının spora katılım motivasyonlarının cinsiyet ve spor branşına göre incelenmesi. Beden Eğitimi ve Spor Araştırmaları Dergisi. 2023; 15, p.35-48.

108. Şirin FE, Çağlayan SH, Çetin ÇM, İnce A. Spor yapan lise öğrencilerinin spora katılım motivasyonlarına etki eden faktörlerin belirlenmesi. Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2008; 2,p. 98-110.

109. Temel V, Nas K. Spora katılım güdüsü; okul sporlarında görev alan lise öğrencilerinin spor ve egzersize katılım sebepleri. İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2021; 8,p. 33-49.

110. Özgün A, Yaşartürk F, Ayhan B, Bozkuş T. Hentbolcuların spora özgü başarı motivasyonu ve mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. 2017.

111. Ulukan M. Ortaöğretim öğrencilerinin fiziksel aktiviteye katılım motivasyonları ve sürekli umut düzeylerinin incelenmesi. Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi. 2020; 3, p.202-218.

112. Şanlı S. Polis akademisi öğrencilerinin genel öz yeterlik inançları ve sporda güdülenme kaynaklarının incelenmesi. Spor Bilimleri Dergisi. 2016; 25, p.172-183. Retrieved from https://dergipark.org.tr/tr/pub/sbd/issue/16455/171671.

113. Balanlı OF. Spora katılımın ortaöğretim öğrencilerinin akademik başarılarına ve öz-yeterliklerine etkisi. [Yüksek lisans tezi]. Aksaray: Aksaray Üniversitesi; 2017.

EKLER

Ek 1: Etik Kurul İzin Belgesi

Ek 2: Anket Formu

EK 1: ETİK KURUL İZİN BELGESİ

TRAKYA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DEKANLIĞI
GİRİŞİMSEL OLMAYAN BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU Edirne, Türkiye

ARAŞTIRMA BAŞVURUSU ONAYIBAŞVURU BİLGİLERİ	PROTOKOL KODU	TÜTF-GOBAEK 2023/187	
	PROTOKOL ADI	Spor Tesisi Üyelerinin Spora Katılım Motivasyonları ile Öz Yeterlikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	
	SORUMLU ARAŞTIRICI ÜNVANI / ADI	Doç. Dr. İsa SAĞIROĞLU	
	ARAŞTIRMA MERKEZİ		
	DESTEKLEYİCİ		
	ARAŞTIRMAYA KATILAN MERKEZLER	Tek Merkez Ulusal	Çok Merkez Uluslararası

Tarih:05.06.2023

KARAR BİLGİLERİ	**Karar No:10/32** Üniversitemiz Kırkpınar Spor Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. İsa SAĞIROĞLU'nun sorumluluğunda yapılması planlanan ve yukarıda başvuru bilgileri verilen Yüksek Lisans Öğrencisi Duygu AKYILDIRIM'ın tez çalışmasının araştırma başvuru dosyası ve ilgili belgeler araştırmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş; araştırmaya ilişkin giderlerin gönüllüye ve/veya bağlı bulunduğu sosyal güvenlik kurumuna ödetilmediği koşullarda ve veri toplanacak yerlerden gerekli izinler alındıktan sonra gerçekleştirilmesinde etik bilimsel standartlar açısından sakınca bulunmadığına mevcudun oy birliği ile karar verilmiştir.
ETİK KURUL BİLGİLERİ	
ÇALIŞMA ESASI	Helsinki Bildirgesi, İyi Klinik Uygulamalar Kılavuzu, TÜTF-GOBAEK Yönergesi

ÜYELER

Ünvanı/Ad/ Soyadı	Uzmanlık Dalı	Kurumu	Cinsiyeti	İlişki(*)	Katılım (**)	İmza
Dr. Öğr. Üyesi Fatma Gülsüm ÖNAL Başkan	Tıp Tarihi ve Etik	T.Ü.T.F. Tıp Tarihi ve Etik A.D.	K	E H	E H	
Prof. Dr. Hakan GÜRKAN Başkan Yardımcısı	Tıbbi Genetik	T.Ü.T.F. Tıbbi Genetik A.D.	E	E H	E H	
Doç. Dr. Selçuk KORKMAZ Üye	Biyoistatistik	T.Ü.T.F. BiyoistatistikA.D.	E	E H	E H	
Prof. Dr. Mehmet Erdal VARDAR Üye	Ruh Sağlığı ve Hastalıkları	T.Ü.T.F. Ruh Sağlığı ve Hastalıkları A.D.	E	E H	E H	
Prof. Dr. Hasan ÜMİT Üye	İç Hastalıkları	T.Ü.T.F. İç Hastalıkları A.D.	E	E H	E H	
Prof. Dr. Sernaz TOPALOĞLU Üye	İç Hastalıkları	T.Ü.T.F. İç Hastalıkları A.D.	K	E H	E H	
Doç. Dr. Sezgi SARIKAYA SOLAK Üye	Deri ve Zührevi Hastalıklar	T.Ü.T.F. Deri ve Zührevi Hastalıklar A.D.	K	E H	E H	
Doç. Dr. Oktay KAYA Üye	Fizyoloji	T.Ü.T.F. Fizyoloji A.D.	E	E H	E H	
Prof. Dr. Galip EKUKLU Üye	Halk Sağlığı	T.Ü.T.F. Halk Sağlığı A.D.	E	E H	E H	
Prof. Dr. Filiz TÜTÜNCÜLER KÖKENLİ Üye	Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	T.Ü.T.F Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları A.D	K	E H	E H	
Dr. Öğr. Üyesi Sinan ATEŞ Üye	Kadın Hastalıkları ve Doğum	T.Ü.T.F. Kadın Hastalıkları ve Doğum A.D.	E	E H	E H	
Prof. Dr. Sevtap HEKİMOĞLU ŞAHİN Üye	Anestezi ve Reanimasyon	T.Ü.T.F. Anestezi ve Reanimasyon A.D.	K	E H	E H	
Doç. Dr. Doğan ALBAYRAK Üye	Genel Cerrahi	T.Ü.T.F. Genel Cerrahi A.D.	E	E H	E H	
Doç. Dr. Burhan Can ÇANAKÇI Üye	Endodonti	T.Ü. Diş Hekimliği Fakültesi	E	E H	E H	
Doç. Dr. Hilal KEKLİCEK Üye	Protez-Ortez ve Biyomekani	T.Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi	K	E H	E H	
Avukat Emine NURLU Üye		T.Ü. Rektörlüğü	K	E H	E H	
Emekli Öğretmen Sinan SEÇKİN Üye	Emekli Öğretmen	Serbest Üye	E	E H	E H	

*Araştırma ile ilişki
**Toplantıda Bulunma

EK 2: ANKET FORMU

Değerli katılımcılar;

Bu araştırmadan elde edilecek veriler bilimsel bir araştırmada kullanılacaktır. Vereceğiniz cevaplar araştırmanın amacı dışında kullanılmayacaktır. İsim yazmanıza gerek yoktur. Ölçekteki soruları dikkatle okuyarak, size uygun seçeneği, yanındaki boşluğa (x) işareti koyarak belirtiniz. Vereceğiniz samimi cevaplar çalışmanın güvenirliliği açısından önemlidir. Katılımınız ve samimi cevaplarınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Duygu AKYILDIRIM

DEMOGRAFİK BİLGİLER

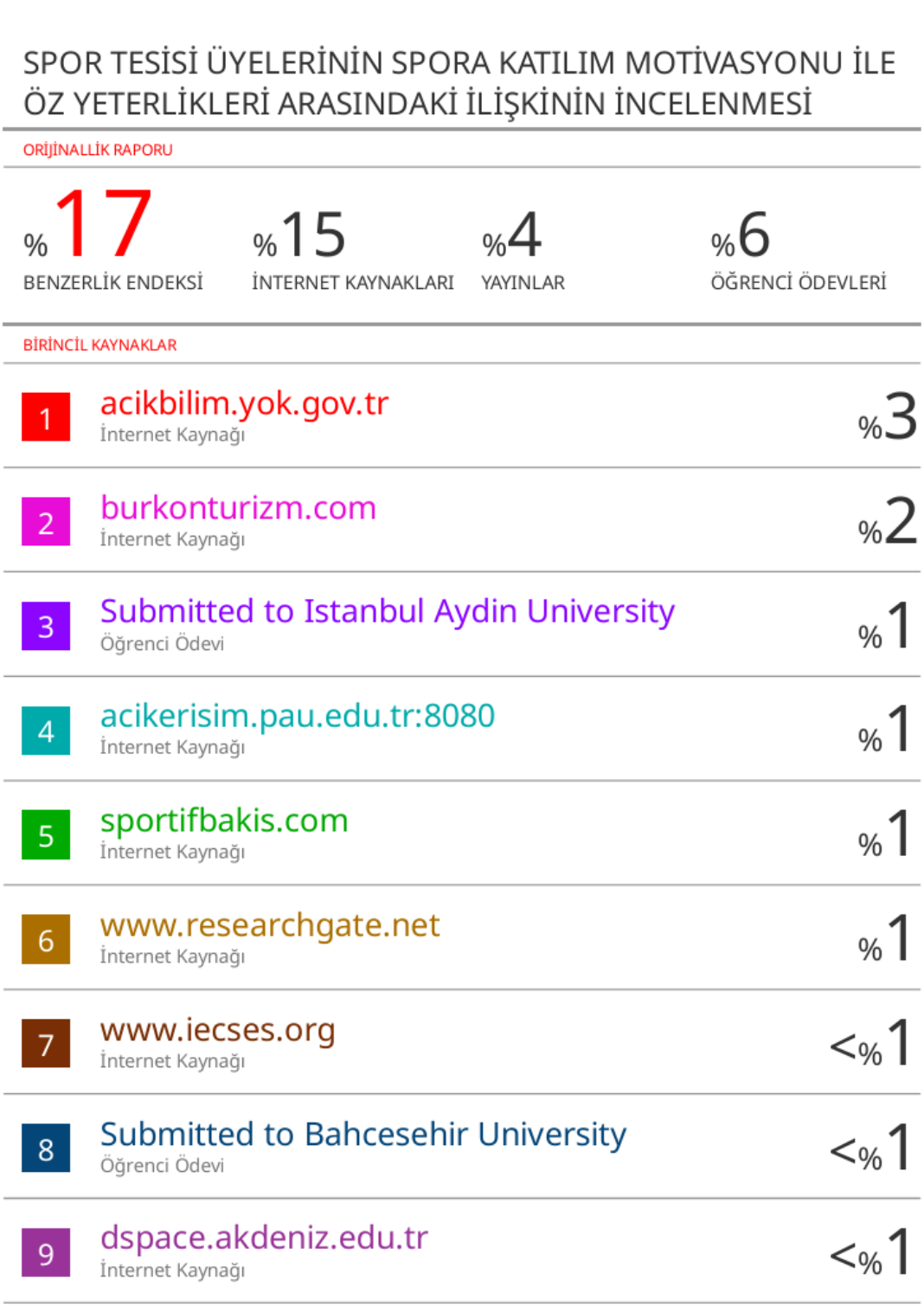
1- Yaşınız	1. ( ) 18-20	2. ( ) 21-24	3. ( ) 25 ve üzeri
2-Cinsiyetiniz	1. ( ) Erkek	2. ( ) Kadın	
3-Eğitim Durumu	1. ( ) İlköğretim	2. ( ) Orta Öğretim	3. ( ) Lisans
	4. ( ) Lisansüstü		
4-Ailenizin Gelir Düzeyi	1. ( ) Çok kötü	2. ( ) Kötü	3. ( ) Orta
	4. ( ) İyi	5. ( ) Çok iyi	
5-Annenizin Eğitim Düzeyi	1. ( ) İlk Öğretim	2. ( ) Orta Öğretim	3. ( ) Lisans
	4. ( ) Lisansüstü		
6-Babanızın Eğitim Düzeyi	1. ( ) İlk Öğretim	2. ( ) Orta Öğretim	3. ( ) Lisans
	4. ( ) Lisansüstü		
7-Spora aktif katılım sıklığı	1.( ) Haftada 1 gün	2.( ) Haftada 3-5 gün	
	3. ( ) Haftada 5 ve üzeri gün		
8-Spor Branşınız?	1. ( ) Futbol	2. ( ) Basketbol	3.( ) Fitness
	4. ( ) Voleybol	5.Diğer(…….)	
9-Kaç yıldır spor yapıyorsunuz?	1. ( ) 1-2 yıl	2. ( ) 3-4 yıl	3. ( ) 5-6 yıl
	4. ( ) 7-8 yıl	5. ( ) 9+ yıl	

GENEL ÖZ-YETERLİLİK ÖLÇEĞİ Aşağıda kişiler için bir takım ifadeler verilmiştir. Her ifadeyi okuyun, sonra da genel olarak nasıl hissettiğinizi düşünün ve ifadelerin sağ tarafındaki sayılar arasında sizi en iyi tanımlayanı seçerek üzerine (X) işareti koyun. Doğru ya da yanlış cevap yoktur. Herhangi bir ifadenin üzerinde fazla zaman sarf etmeksizin, genel olarak nasıl hissettiğinizi gösteren cevabı işaretleyin. Sizi ne kadar tanımlıyor?		**HİÇ**	**BİRAZ**	**OLDUKÇA**	**İYİ**
1	Planlar yaparken onları hayata geçirebileceğimden eminimdir.				
2	Sorunlarımdan biri bir işe zamanında başlayamamamdır.				
3	Eğer bir işi ilk denemede yapamazsam başarana kadar uğraşırım.				
4	Belirlediğim önemli hedeflere ulaşmada pek başarılı olamam.				
5	Her şeyi yarım bırakırım.				
6	Zorluklarla yüz yüze gelmekten kaçınırım.				
7	Eğer bir iş çok karmaşık görünüyorsa onu denemeye bile girişmem.				
8	Hoşuma gitmeyen bir şey yapmak zorunda kaldığımda onu bitirinceye kadar kendimi zorlarım.				
9	Bir şey yapmaya karar verdiğimde hemen işe girişirim.				
10	Yeni bir şey denerken başlangıçta başarılı olamazsam çabucak vazgeçerim.				
11	Beklenmedik sorunlarla karşılaştığımda kolayca onların üstesinden gelemem.				
12	Bana zor görünen yeni şeyleri öğrenmeye çalışmaktan kaçınırım.				
13	Başarısızlık benim azmimi arttırır.				
14	Yeteneklerime her zaman çok güvenmem.				
15	Kendine güvenen biriyim				
16	Kolayca pes ederim				
17	Hayatta karşıma çıkacak sorunların çoğuyla baş edebileceğimi sanmıyorum.				

SPORA KATILIM MOTİVASYONU ENVANTERİ **Yönerge:** Aşağıda verilmiş olan ifadeler, kişilerin spora (aktivite vb.) katılımlarını sağlayan sebeplerden bir kaçıdır. LÜTFEN her ifadeyi çok dikkatli okuyun ve SİZİN SPORA KATILIM SEBEBİNİZİ TANIMLAYAN İFADEYE KARAR VERİN ve sizin için önemini ilgili kutuya (X) işaretini koyarak belirtin.		**Çok Önemli**	**Az Önemli**	**Hiç Önemli Değil**
1.	Becerilerimi geliştirmek istiyorum			
2.	Arkadaşlarımla olmak istiyorum			
3.	Kazanmayı severim			
4.	Enerjimi tüketmek istiyorum			
5.	Seyahati severim			
6.	Formumu korumak istiyorum			
7.	Heyecanı severim			
8.	Takım çalışmasını severim			
9.	Ailem veya yakın arkadaşlarım oynamamı istiyor			
10.	Yeni beceriler öğrenmek istiyorum			
11.	Yeni arkadaşlarla tanışmak istiyorum			
12.	İyi olduğum bir konuda bir şeyler yapmak isterim			
13.	Stresimi atmak istiyorum			
14.	Ödül kazanmayı severim			
15.	Egzersiz yapmayı severim			
16.	Bir şeylerle uğraşmak hoşuma gider			
17.	Hareketi severim			
18.	Takım ruhunu severim			
19.	Evden çıkmayı severim			
20.	Rekabeti severim			
21.	Önemli olduğumu hissetmek hoşuma gider			
22.	Takımda olmayı severim			
23.	Branşımda yükselmeyi isterim			
24.	Fiziksel olarak sağlıklı olmak istiyorum			
25.	Popüler olmak isterim			
26.	Meydan okumayı severim			
27.	Liderleri, antrenörleri veya eğiticileri severim			
28.	Statü ve saygınlık kazanmak isterim			
29.	Eğlenceyi severim			
30.	Malzeme ve tesislerden faydalanmak isterim			

ÖZGEÇMİŞ

BENZERLİK RAPORU

SPOR TESİSİ ÜYELERİNİN SPORA KATILIM MOTİVASYONU İLE ÖZ YETERLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

ORİJİNALLİK RAPORU

%17	%15	%4	%6
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	acikbilim.yok.gov.tr İnternet Kaynağı	%3
2	burkonturizm.com İnternet Kaynağı	%2
3	Submitted to Istanbul Aydin University Öğrenci Ödevi	%1
4	acikerisim.pau.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	%1
5	sportifbakis.com İnternet Kaynağı	%1
6	www.researchgate.net İnternet Kaynağı	%1
7	www.iecses.org İnternet Kaynağı	<%1
8	Submitted to Bahcesehir University Öğrenci Ödevi	<%1
9	dspace.akdeniz.edu.tr İnternet Kaynağı	<%1